

Tilinpäätös

1.1.–31.12.2023

Hallitus 29.2.2024, § 8
Yhtymäkokous 11.6.2024

Sisällysluettelo	Sivu
1 Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
2 Toimintakertomus	2
2.1 Toimintaympäristö ja tulevaisuuden haasteet	2
2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	2
2.3 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa	3
2.4 Ympäristö- ja vastuullisuusasiat	4
2.5 Kuntayhtymän hallinto	5
2.6 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	6
2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä	11
2.8 Henkilöstön määrä ja sen kehittyminen	12
2.9 Tilikauden tuloksen muodostuminen	13
2.10 Toiminnan rahoitus ja investoinnit	16
2.11 Tasetarkastelu	18
2.12 Konsernitilinpäätös	20
2.13 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	25
3 Kuntayhtymä ammatillisen koulutuksen järjestäjänä	26
3.1 Luksian ammatillinen koulutus ja tuloskortti	26
3.2 Tukipalvelut	35
3.3 Konsernipalvelut	36
4 Talousarvion toteutuminen	43
5 Tuloslaskelma	50
6 Rahoituslaskelma	51
7 Tase 31.12.2023	52
8 Konsernin tuloslaskelma	53
9 Konsernin rahoituslaskelma	54
10 Konsernitase	55
11 Tilinpäätöksen liitetiedot	56
11.1 Tilinpäätöksen laadintaperusteet	56
11.2 Tuloslaskelman liitetiedot	59
11.3 Taseen liitetiedot	59
11.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	63
11.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	63
11.6 Eriytetty liiketoiminta	64
12 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	66
13 Allekirjoitukset	67
14 Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	67

1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta ammatillista koulutusta ja kehittää työelämän osaamista. Vuonna 2023 kuntayhtymä järjesti monialaista ammatillista koulutusta alueemme nuorille ja aikuisille yhteistyössä työelämän kanssa. Pääosa opiskelijoista oli jäsenkuntien alueelta ja ammatilliseen koulutukseen osallistui opiskelijoita jokaisesta jäsenkunnasta. Kokonaisopiskelijamäärä nousi hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta rahoituspohjana käytettävät opiskelijavuodet laskivat huomattavan paljon. Tähän muutokseen on nyt keskityttävä. Tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä vuodelle 2023 oli 2804 ja toteutuma oli 2680 opiskelijavuotta sisältäen myös ulkoiset oppisopimukset.

Nuorten perusopetuksen jälkeistä jatkokoulutusta tukeva oppivelvollisuuden laajennus koski käytännössä nyt koko perusopetuksen päättävää ikäluokkaa. Oppivelvollisuuden laajennus toi pysyviä lisäkustannuksia myös Luksialle, koska opiskelijoille on tarjottava kokonaan maksuton koulutus tutkinnon saavuttamiseen asti.

Rahoittajan koulutuksen järjestäjille maksettavaa korvausta koskeva tiedonkeruu on tarkentunut huomattavasti. Esimerkiksi opiskelijavuosilaskenta sekä siihen liittyvät järjestelmäsovellukset antavat täsmällistä tietoa rahoittajan laskentaa varten. Koulutussopimusten ja oppisopimusten yhteiskäyttö kaikissa koulutuksissa yleistyy mahdollistaen nopeutetun opintojen suorittamisen. Kaikki tämä on edellyttänyt koulutuksen järjestäjiltäkin entistä tarkempaa seurantaä jokaisen opiskelijan etenemisestä.

Viime vuosien etä-, lähi- ja hybridiopetuksen vaihtelut ovat hidastaneet opintoja monilla aloilla. Opintojen vaihtelevasta laadusta on muodostunut riski opintojen viivästymiseen ja jopa monien opiskelijoiden syrjäytymiseen. Suuret vaihtelut näkyvät myös opiskelijavuosikertymissä, joilla on suora vaikutus Luksian rahoitukseen. Kaikki koulutuksen toimet on nyt otettava tarkkaan seurantaan toiminnan laadun varmistamiseksi.

Kuntayhtymän henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 381 henkilöä. Henkilöstön määrä nousi kolmella edelliseen tilikauteen verrattuna.

Kuntayhtymän tulos ennen poistoeron ja varausten muutosta on 510 161 euroa. Tilikauden ylijäämäksi jäi 14 657 euroa. Tulos on tilivuonna 2023 talousarviota yhä hieman parempi kustannusten noususta huolimatta. Positiiviseen tulokseen vaikutti arvioitua huomattavasti suuremmat korkotuotot, poistojen jääminen alle talousarvion investointien viivästymisen vuoksi ja kuntayhtymän entisen sähköenergian toimittajan konkurssipesästä saatu jakojäännös.

Luksia sai vuonna 2023 strategiarahoitusta yhteensä 226 t€ ja lisärahoitusta yhteensä noin 89 t€. Suurin osa saadusta lisärahoituksesta jakautuu useammalle tilikaudelle.

Kiitän kuntayhtymän omistajia sekä yhteistyökumppaneitamme tuesta ja hyvästä yhteistyöstä sekä henkilöstöä ansiokkaasta muutoksiin sopeutumisesta ja toimista opiskelijoidemme tulevaisuuden hyväksi.

Jouko Lindholm
kuntayhtymän johtaja

2 Toimintakertomus

2.1 Toimintaympäristö ja tulevaisuuden haasteet

Ammatillisen koulutuksen muutoksen myötä koulutusta tehdään entistä enemmän alueen työ- ja elinkeinoelämän kanssa yhteistyössä palkattomana koulutusopimuksena tai palkallisena oppisopimuksena. Koronasta jo melkein selvittyämme Ukrainan sota, Venäjän tilanne ja nopea inflaatio vaikuttavat työelämään, mutta toistaiseksi on työpaikkoja opintojen suorittamiseksi riittänyt opiskelijoille. Onneksi ammatillinen koulutus nähdään kasvavassa määrin alueen työ- ja elinkeinoelämän voimavarana, kehittäjänä ja osaavan työvoiman turvaajana. Työelämä täydentyy myös kansainvälisillä ammattiin opiskelijoilla ja se edellyttää ammatilliselta koulutukselta uudenlaista joustavuutta ja kansainvälistymisvalmiuksia.

Suurimpana haasteena lähitulevaisuudessa on ikäluokkien pieneneminen ja talouselämässä tapahtuvat muutokset koskien aikuisten kouluttautumista. Oppilaitosten on pystyttävä tarjoamaan joustavia ja tehokkaita koulutuspaketteja eri ikäisille opiskelijoille. Seuraavina vuosina tulevat rahoituksen muutokset vaikeuttavat pitkäjännitteisen suunnittelun tekemistä ja tämän seurauksena Luksian toimintatapoja on muutettava.

Opiskelija-asuntojen saatavuutta voidaan pitää yhtenä tekijänä, joka saattaa vaikuttaa opiskelupaikan valintaan. Luksia on oman asuntolansa lisäksi tarjonnut opiskelija-asuntoja sekä Vihdin Nummelassa että Lohjalla tytäryhtiönsä Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen kautta. Asuntojen vajaakäyttö on kuitenkin ollut ongelma jo vuosia. Tähän on vaikuttanut opiskelijoiden asumisvaatimusten kasvu, vuokramarkkinoiden kilpailutilanne ja opiskelumuotojen muutokset kuten etäopiskelu. Asuntolan ja Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen lähitulevaisuuden tarvetta on nyt arvioitava kriittisesti myös talouden tasapainottamisen kannalta.

2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maailmanlaajuisesti korona, Ukrainan sota ja energiakriisi ovat hidastaneet talouskasvua. Suomen Pankin ennusteen mukaan Suomen lähivuosien talouskasvu on negatiivista ja jää tilinpäätösvuonna -0,5 %:n tasolle ja on vuonna 2024 arviolta -0,2 %. Tämän jälkeen BKT:n kasvu palaa ennusteen mukaan pitkän aikavälin keskimääräisen kasvun tuntumaan. Vuodelle 2025 ennustetaan 1,5 prosentin ja vuodelle 2026 puolestaan 1,3 prosentin talouskasvua. Euroalueen korkea inflaatio näyttää taittuvan, mutta inflaatio vaikuttaa yhä kuntayhtymän materiaali- ja palveluhankintojen kustannuksiin. Inflaatio lisää painetta korkojen ja nimellispalkkojen nousuun. Velkapääomassa kuntayhtymä on suojautunut 10 vuoden kiinteäkorkoisella investointilainalla ja ylimääräistä edellisiltä vuosilta kertynyttä kassavarantoa on sijoitettu pääomaturvattuihin määräaikaistalletuksiin ja korkorahastoihin. Taantumien seurauksena työttömyysaste nousee, vaikka monilla aloilla on samanaikaisesti kasvava pula osaavasta työvoimasta. Suomen rakenteellinen työttömyys on korkealla tasolla ja kuntakohtaiset vaihtelut työttömyysasteessa ovat suuria.

Koulutuksen rahoitukseen kohdistuu erityisiä paineita, sillä hyvinvointialueiden mittava rahoitusvaje sekä koronatukien takaisinmaksu tulevat vaikuttamaan julkisen talouden rahoitukseen. Erityisesti nuorten työllistyminen on haasteellista. Hidastunut talouskasvu antaa kuitenkin oppilaitoksille aikaa keskittyä suunnitelmalliseen koulutustoimintaan.

Alueen tulevat työllisyystarpeet voidaan ottaa paremmin huomioon ja suunnata koulutuksia vastaamaan elinkeinoelämän kehitystä. Oppilaitosten on pystyttävä entistä tehokkaammin kokonaisvaltaiseen suunnitteluun tilojen, laitteiden ja henkilöstöresurssien osalta. Tähän Luksia vastaa tulevilla kehittämislinjauksillaan.

Jäsenkuntien yhteenlaskettu väestömäärä ei nouse ilman alueen ulkopuolelta tulevaa muuttoliikettä. Työvoiman tarpeeseen tarvitaan todennäköisesti työperäistä maahanmuuttoa. Syntyvien ikäluokkien pitkään jatkunut pieneneminen ja ikärakenteen muutos ovat alueelle suuria haasteita. Elinkeinoelämä tarvitsee osaajia ja ammatillisen koulutuksen tarve nuorten ja aikuisten keskuudessa lisääntyy. Ammatillisen koulutuksen määrälliseen lisäämiseen ja sisällölliseen kehittämiseen vaikuttavat mm. työ- ja elinkeinoelämässä tapahtuvat nopeat muutokset, jatkettu oppivelvollisuus peruskoulunsa päättävälle 18 ikävuoteen asti sekä alueelle sijoittuneiden maahanmuuttajaopiskelijoiden määrän kasvaminen.

2.3 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa

Rahoitusjärjestelmän muutoksessa kuntayhtymän perustehtävän tuloksellisuuden merkitys on kasvanut. OKM on toistaiseksi jäädyttänyt rahoitusmallin vuoden 2020 jakoperusteisiin. Perusrahoituksen osuus on 70 % koko rahoituksesta. Rahoitus arvioidaan vuosittain vastaamaan koulutuksen järjestäjän volyyymiä. Toiminnan rahoitus on tulevina lähivuosina nykyistä enemmän riippuvainen opiskelijoiden opintosuorituksista (tutkinnot, osatutkinnot) sekä toiminnan vaikuttavuudesta ja kilpailu suosituista aloista kasvaa entisestään. Viimeisenä neljänä tilikautena on myös korostunut se, että osa rahoituksista myönnetään lisärahoitushauilla. Lisärahoitusta on saatu tilikaudella 2023 oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun 89 274 euroa.

Oheisessa taulukossa on OKM:n toistaiseksi voimassa oleva valtionosuusrahoitusmalli.

	2017	2018	2019	2020	2021 – toistai- seksi
Perusrahoitus <i>-opiskelijavuodet</i>	97 %	95 %	95 %	70 %	70 %
Suoritusrahoitus <i>-tutkinnon osat ja tutkinnot</i>		5 %	5 %	20 %	20 %
Vaikuttavuusrahoitus <i>-työllistyminen, jatko- opintoihin siirtyminen, opiskelija- ja työelämäpalautte</i>	3 %	0 %	0 %	10 %	10 %

Uusi rahoituslaki rahoitusmallin muutoksineen astunee tämän hetkisen tiedon perusteella voimaan tilikauden 2026 alusta. Tiedossa on alustavasti, että perusrahoituksen suhteellinen osuus tulee laskemaan ja suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksen nousemaan.

Tilikauden aikana Toivonkadun kampuksen peruskorjaukset eivät edistyneet suunnitellusti, vaan osa niistä siirtyi seuraaville tilikausille 2024–2026. Käyttötalouteen aikaisemmin

toteutuneet merkittävät rakennusinvestoinnit vaikuttivat kertyneiden poistojen sekä vuonna 2020 otetun 12 M€:n investointilainan aiheuttamien korkokulujen vuoksi. Investointilainan lyhennykset ja korot ovat yli 560 t€ vuodessa. Investointilainasta on jäljellä tilinpäätöshetkellä 10,5 M€.

2.4 Ympäristö- ja vastuullisuusasiat

Toivonkatu 4:n uudisrakennuksen energiatehokkuus on moninkertainen entisiin 1960–1980-luvuilla rakennettuihin tiloihin verrattuna. Energiatehokkuudessa on huomioitu uusiutuvat luonnonvarat hyödyntämällä aurinkopaneelijärjestelmää, joka samalla toimii myös sähköalan opetuksen tukena. Rakennuksessa on käytetty ympäristöystävällisiä ja kestäviä rakennusmateriaaleja (puu, tiili, betoni, teräs). Sekä Toivonkadun että Ojakkalantien kampusten energiatehokkuutta parannetaan vaiheittain tarvelähtöisesti taloudelliset ja toiminnalliset suunnitelmat huomioiden. Vuosille 2023–2026 laaditussa investointiohjelmassa on mm. Toivonkatu 4:n C-osan ilmanvaihdon ja katon uusiminen (lämmön talteenotto, jäähdytys) ja Ojakkalantie 2:n hallitilojen valaistuksen ja sähkötekniikan uusiminen. Ojakkalantie 6:n energiakorjausta on harkittu toteutettavaksi kuluvaan talous- ja toimintasuunnittelukauden aikana.

Luksian Vihdin toimipisteessä on kiertotalouteen keskittyvä liiketoiminta-alan oppimisympäristö, LukStore. Kierrätysmyymälä keskittyy toiminta-ajatuksensa mukaisesti tavaroiden kierrättämiseen ja niiden uusiokäyttöön.

Kuntayhtymän autokannan uusimisessa otetaan huomioon ympäristöystävällisyys ja korvaushankinnat kohdistuvat entistä huomattavasti vähäpäästöisempään ja vähemmän polttoainetta kuluttavaan ajoneuvokalustoon. Henkilöautoluokan sähkö-, hybridi- ja kaasuautoja on jo käytössä kuntayhtymän sisäisissä kuljetuksissa ja ajo-opetuksessa. Uudisrakennuksen pysäköintialueelle on tehty varaukset sähköisiä latausasemia varten. Lainsäädännön mukaan tilikauden 2024 loppuun mennessä on jokaisessa kuntayhtymän omistamassa toimipaikassa oltava vähintään yksi latausasema henkilökunnan ja asiakkaiden autoille.

Kuntayhtymän tukipalveluissa (tila-, ravitsemis-, tietohallintopalvelut) toteutetaan jätteiden erittely ja hyötyjätteiden lajittelu (muovi, paperi/pahvi, metalli, biojäte, elektroniikka jne.) kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaikilla kampuksilla on jätteiden lajittelupisteet (kaikki jätelajit) ohjetarroineen ja muovipuristin on jo hankittu Vihdin kampukselle. Puhdistuskemikaalien käytössä on viime vuosina lisätty ympäristöystävällisten aineiden käyttöä (mm. aktiivivesi).

Luksian kestävä kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä laatii vuosittain johtoryhmän hyväksymän kestävä kehityksen suunnitelman, jossa on vaihtuva teema tai teemat ekologisesta, taloudellisesta sekä sosiaalisesta ja kulttuurisesta kestävydestä. Tehdyistä toimenpiteistä laaditaan johtoryhmälle vuosittain väliraportit. Toimintavuoden 2023 aikana Vaski-hankkeessa jokaisella opintoalalla on suunniteltu opintoalan kestävä kehityksen toimintasuunnitelma ja vastuullisuuslupaus. Opintoaloilla on kehitetty oppimisympäristöjä, kierrättämistä ja lajittelua. Opiskelijaravintolapalveluissa, puhtauspalveluissa ja kiinteistöpalveluissa on kehitetty monia kestävä kehityksen mukaisia käytäntöjä sekä tehty energiatehokkaita parannuksia koneisiin, tarvikkeisiin ja laitteisiin. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä on viimeistelyvaiheessa auditointia varten. Käytännön esimerkkeinä tehdyistä konkreettisista vastuullisuutta ja hyvinvointia lisäävistä toimenpiteistä vuoden 2023 aikana ovat molemmille kampuksille hankitut monipuoliset ns. matalan kynnyksen

ulkokuntosalit, tehdyt hyötyajoneuvojen uusimiset sekä päivitetty hankintaohje, joka velvoittaa huomioimaan kestävän kehityksen ja vastuullisen näkökulmat osana hankintaprosessia.

2.5 Kuntayhtymän hallinto

Kuntayhtymän ylintä päätäntävaltaa käyttää yhtymäkokous, jossa jokaisella jäsenkunnalla on yksi edustaja. Äänivallan perusteena ovat jäsenkuntien peruspääomaosuudet.

Yhtymäkokous kokoontui vuonna 2023 kaksi kertaa.

Hallitus

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymällä on hallitus, johon kuuluu vähintään seitsemän (7) ja enintään yksitoista (11) jäsentä. Yhtymäkokous valitsi kokouksessaan 31.8.2021 jäsenet kunnallisvaalikaudelle 2021–2025. Hallitukseen kuuluvat seuraavat yksitoista jäsentä:

Puheenjohtaja

Luoma Pekka, Lohja

Varajäsenet

Synnerberg Susanna, Lohja

Varapuheenjohtaja

Räsänen Pekka, Lohja

Jalola-Korhosaari Pauliina, Lohja

Jäsenet

Granlund Niina, Vihti (12.6.2023 asti),

Jussila Noora, Vihti (12.6.2023 alkaen)

Neuman Rafik, Kirkkonummi

Nevalainen Merja, Lohja

Nygård Marko, Siuntio (12.6.2023 asti)

Sarviaho Rainer, Siuntio (12.6.2023 alkaen)

Salapuro Paula, Karkkila

Saukkola Ville, Vihti

Sjöblom Susanne, Lohja

Skaffari Laura, Lohja (12.6.2023 asti)

Aaltolaine Mari, Lohja (12.6.2023 alkaen)

Talts Kaddi, Vihti

Honkavaara Vesa, Vihti

Kosonen Liisa, Kirkkonummi

Lylylahti Harri, Lohja

Päivinen Heidi, Siuntio

Haatainen Niko, Karkkila

Seppälä Heidi, Vihti

Niemi Kalle, Hanko

Méling Jani, Lohja

Jakka Juha, Vihti

Esittelijä ja pöytäkirjanpitäjä

Lindholm Jouko

Kivelä Karita

kuntayhtymän johtaja

hallintosihteeri

Muut kutsutut edustajat

Mäntyharju Kari

Loiskekoski Markku

Pääkkönen Tuula

Rahkola Maarit (12.6.2023 asti),

Valtonen Iris (1.8.2023 alkaen)

talous- ja hallintojohtaja

rehtori

pääluottamusmies JYTY

pääluottamusmies JUKO

Hallitus piti vuoden 2023 aikana kymmenen kokousta.

Tarkastuslautakunta

Yhtymäkokous valitsi kokouksessaan 31.8.2021 jäsenet kunnallisvaalikaudelle 2021–2025. Tarkastuslautakuntaan kuuluvat seuraavat viisi (5) jäsentä:

Puheenjohtaja
Larinen Hannu, Raasepori

Varajäsenet
Flood Tarja, Raasepori

Varapuheenjohtaja
Pihlström Ari, Lohja
Jäsenet
Tallgrén Mika, Karkkila
Lindgren Johanna, Lohja
Kapanen Janina, Hanko

Nerkiz Katja, Lohja
Hellgren Päivi, Karkkila
Skog Valtteri, Lohja
Savola Heikki, Karkkila

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana yhdeksän kertaa. Tilintarkastusyhteisönä toimi BDO Audiator Oy, joka on nimennyt vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT, HT Tove Lindström-Koli.

Opiskeluoikeustoimikunta

Luksian opiskeluoikeustoimikunta on monijäseninen toimielin, joka päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskelusta pidättämisestä. Opiskeluoikeustoimikunta ei kokoontunut tilikauden aikana.

Yhteistyötoimikunta

Yhteistoiminnasta kuntayhtymän ja sen henkilöstön välillä on sovittu paikallisella yhteistoimintasopimuksella. Yhteistyöelimenä toimii 13-jäseninen (kolme työnantajan edustajaa ja kymmenen henkilöstön edustajaa) yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunnan alaisuudessa toimii virkistysjaosto. Yhteistyötoimikunta piti kymmenen kokousta vuonna 2023 ja sen puheenjohtajana toimi pääluottamusmies Iris Valtonen elokuusta alkaen ja sitä ennen pääluottamusmies Maarit Rahkola.

2.6 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta on järjestetty osaksi päivittäistä johtamista, missä pyritään tunnistamaan ja hallitsemaan riskejä ja ennalta ehkäisemään virheitä sekä väärinkäytöksiä. Kuntayhtymän sisäistä valvontaa ei ole siirretty ulkopuolisten tarkastajien tehtäväksi eikä kuntayhtymässä ole erillistä sisäisen tarkastuksen toimintoa. Sisäisen valvonnan toteuttamista varten on laadittu yhtymäkokouksen 12.6.2023 hyväksymä päivitetty sisäisen valvonnan ohje.

Epäiltyjen väärinkäytösten ja epäasiallisen toiminnan raportointiin on käytössä sekä henkilöstön että opiskelijoiden osalta Keskuskauppakamarin ilmoituskanavat. Ilmoitusten vastaanottoon ja käsittelyyn on määritelty vastuuhenkilöt.

Kuntayhtymän valvontaympäristön perustana ovat kuntayhtymän oma sisäinen ohjeistus ja ulkopuolelta tuleva sääntely. Esihenkilöiden oma aktiivisuus ja sitoutuminen hyvän sisäisen valvonnan ylläpitämiseen on ensiarvoisen tärkeää.

Riskienhallinta on sisäisen valvonnan ohjeistuksen mukaisesti osa operatiivista johtamista. Riskienhallinnan osalta työsuojelussa edettiin työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti. Strategisten riskien osalta riskienhallintaa toteutettiin erityisesti vakuutusten hallinnassa, johtoryhmätyöskentelyssä ja uudisrakennushankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Riskinäkökulmaa on hyödynnetty kuluneella tilikaudella esimerkiksi rahoituksen riittävyyden ja eri rahoituslähteiden arvioinnissa, kuntayhtymän ja sen koulutusalojen investointien toteuttamisessa, turvallisuustiimin tekemissä linjauksissa, uusien koulutusalojen avauksissa, henkilöstörekrytoinneissa ja tietosuojaa koskevan lainsäädännön ja normien käytännön soveltamisessa.

Lokakuun hallituksen kokouksessa talousarviokäsittelyn (v. 2024) yhteydessä varauduttiin kuntayhtymän talouden huomattavaan kiristymiseen edellyttämällä kuntayhtymän johdolta talouden ja toiminnan tasapainottamisohjelman laatimista kevääseen 2024 mennessä. Tilinpäätöshetkellä ohjelmaluonnosta on jo valmisteltu ja asian käsittely aloitettu viranhaltijatyöryhmässä.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntayhtymä huolehtii ympäristöasioista kappaleessa 2.4 esitettyjen linjausten ja toimintaperiaatteiden mukaisesti kestäväen kehityksen toimintamallia noudattaen aina kuin se on resursseihin suhteutettuna tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Kuntayhtymä noudattaa ympäristöön liittyvissä asioissa yhteisölle asetettuja EU-, valtakunnallisia (ELY) ja kunnallisia säädöksiä ja ohjeita. Lisäksi kuntayhtymä on aktiivinen kestäväen kehityksen tietämyksen lisäämisessä koko henkilökunnalle ja opiskelijoille. Kuntayhtymän jäsenkunnat huolehtivat ympäristöasioista omien toimintalinjaustensa ja asetettujen säädöksiensä mukaisesti.

Kuntayhtymä huolehtii henkilöstöasioista työehtosopimusten, henkilöstöasioista annettujen lakien ja muiden määräysten sekä kuntayhtymän omien henkilöstöpoliittisten linjausten mukaisesti. Tasa-arvoisuus, henkilöstön yhdenvertainen kohtelu ja avoimen keskusteluilmapiirin luominen työntäjän ja henkilöstön välillä ovat kuntayhtymän toimintaa ohjaavia periaatteita ja tavoitteita. Henkilöstön kuulemista ja interaktiivista vuorovaikutusta varten on olemassa sekä viralliset lakisääteiset kanavat (yhteistyötoimikunta, luottamusmiehet, henkilöstön edustus johtoryhmässä, johtotiimeissä ja kehittämistiimeissä) että muut epäviralliset säännöllisin väliajoin johtamisen vuosikellon mukaisesti kokoontuvat foorumit kuten kampuskahvit, henkilöstöinfot ja Luksia linjoilla-tilaisuudet. Kuntayhtymä koulutusta järjestävänä organisaationa on henkilöstölleen koulutusmyönteinen työnantaja, joka tukee henkilöstönsä ammatillista kehittymistä resurssien mahdollistamissa puitteissa.

Kuntayhtymä huolehtii lahjonnan ja korruption torjunnasta rajaamalla hankintaoikeuksia ja noudattamalla hankintoja koskevaa lainsäädäntöä. Esimerkiksi hankinnat kiertäviltä kauppiailta on ehdottomasti kielletty. Johtavien viranhaltijoiden hankintaoikeudet yhtymäkokous vahvistaa vuosittain talous- ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Kuntayhtymässä kaikista yli 5 000 euron hankinnoista tehdään asiahallintajärjestelmään hankintapäätös, joka julkaistaan kuntayhtymän www-sivuilla. Pääsääntöisesti kaikki yli 5 000 euron hankinnat kilpailutetaan valtakunnallisessa ClouDia-hankintajärjestelmässä. Kuntayhtymässä ylläpidetään lakisääteistä sidonnaisuusrekisteriä, joka osaltaan ehkäisee intressieturistiriihoja ja korruptoitunutta toimintaa. Kuntayhtymässä on EU:n lainsäädännön edellyttämä whistleblowing-kanavat sekä henkilökunnalle että opiskelijoille epäiltyjen väärinkäytösten ja epäeettisen toiminnan anonyymiksi ilmoittamiseksi ja tarvittavia toimenpiteitä varten. Kanava on Keskuskauppakamarin ylläpitämä palvelu ja kuntayhtymään on nimetty vastuuhenkilöt ilmoituskanavan ilmoituksia hallinnoimaan/analysoimaan.

Tunnuslukuja muista ei-taloudellisista asioista on annettu soveltuvin osin kuntayhtymän ja sen tulosalueiden tuloskortissa (mm. opettajien työelämäjaksot, henkilöstön kehittämissuunnitelmien toteutumisaste, energian säästöohjelma, sähköinen arkistointi). Luotsiin on kerätty keskeiset kuntayhtymän toimintaa kuvaavat tunnusluvut Power BI-raportointityökalua hyödyntäen. Johdon arviointikeskustelujen yhteydessä käydään läpi kaikki tuloskorttiin liittyvät tunnusluvut ja niiden taustatekijät.

Ulkoinen valvonta

Jäsenkuntien eduista lähtevää ulkopuolista valvontaa ovat suorittaneet kuntayhtymän tarkastuslautakunta ja tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan toiminta perustui vuosiksi 2021–2024 laadittuun arviointisuunnitelmaan, jonka perusteella on laadittu kullekin arviointivuodelle erilliset työohjelmat painopistealueineen. Vuoden 2023 arvioinnin painopistealueet ovat olleet talous- ja tasapainottamistoimet, koulutuksen suunnittelu, kansainvälisyys, HR-henkilöstöpalvelut, kehittäminen ja laatu sekä tilapalvelut.

Tilinpäätöstarkastuksen lisäksi tarkastettiin hallintoa, olennaisia kuluja ja tuottoja, valtionosuuksien käyttöä ja perusteet, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Tilintarkastuspäiviä oli tilikauden 2023 aikana yhteensä 16,5. Tilintarkastajan työpanos tarkastuslautakunnan arvioinnissa sekä siihen liittyvissä tehtävissä oli yhteensä 37 tuntia.

Tavoitteiden toteutumisen, toiminnan tuloksellisuuden, talouden ja varainkäytön valvonta

Sisäistä valvontaa on toteutettu kuntayhtymässä asettamalla tavoitteita ja määrittelemällä vastuita ja valtuuksia. Toiminta- ja tulostavoitteita on määritelty kuntayhtymän strategisissa kehittämissuunnitelmissa, toiminta- ja taloussuunnitelmassa, talousarviossa ja henkilökohtaisissa tehtävänkuvauksissa.

Kuntayhtymän johto on seurannut toiminta- ja tulostavoitteiden toteutumista raportointijärjestelmien ja soveltuvien osin tulostavien mittariston toteutumisen avulla. Kuntayhtymän hallitukselle on raportoitu tulostavoitteiden toteutumisesta hallituksen kokousrytmin puitteissa.

Kuntayhtymän kirjanpito ja tilinpäätös on toteutettu kuntalain mukaisesti noudattaen kirjanpitolakia sekä KiLa:n kuntajaoston antamia ohjeita ja lausuntoja. Tarpeen vaatiessa on tehty tietosisältöjen manuaalisia tarkastuksia. Myynti- ja ostoreskontrat sekä pankkitilit on täsmäytetty kerran kuukaudessa kirjanpidossa.

Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu tilikauden aikana olennaisia puutteita, jotka olisivat johtaneet erityisiin toimenpiteisiin.

Sisäisten määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntayhtymän viranhaltijoiden päätösvalta on määritelty hallintosäännössä, talous- ja toimintasuunnitelmassa sekä erillisillä viranhaltijapäätöksillä. Perussopimus on astunut voimaan 1.1.2017. Yhtymäkokous hyväksyi päivitetyn hallintosäännön 12.6.2023 ja 23.11.2023. Päivitetyt säännöt tulivat voimaan hyväksymispäivinä. Hallintosäännön päivitykset liittyvät lähinnä rehtorin valtuuksiin ja poikkeusoloihin varautumiseen sekä muutamiin teknisiin korjauksiin.

Viranhaltijapäätökset tehdään juoksevasti numeroituina päätöksinä kuntayhtymässä käytössä olevaan Dynasty-asianhallintajärjestelmään. Viranhaltijapäätökset on julkaistu kuntayhtymän verkkosivuilla. Päätökset annetaan tiedoksi asianosaisille ja lisäksi kuntayhtymän verkkosivuilla silloin, kun jäsenkunnalla ja jäsenkunnan jäsenellä on muutoksenhakuoikeus päätökseen. Ne päätökset, joihin hallituksella on hallintosäännön perusteella otto-oikeus, annetaan tiedoksi hallitukselle.

Hallintosäännön noudattamista on tilikauden aikana tarkastettu pistokokein tilintarkastuksen toimesta. Kuntayhtymän ylin johto ja muut esihenkilöt valvovat määräysten ja päätösten noudattamista oman toimivaltansa ja vastuualueensa puitteissa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntayhtymän johto ja nimetyt asiantuntijat ovat vuosittain käyneet läpi kuntayhtymän työsuojeluun ja vakuutusturvaan liittyvää riskienhallintaa ja huolehtineet, että olemassa olevat riskit tiedostetaan kuntayhtymän koulutusaloilla. Vakuutusturvaan ja strategiaan riskienhallintaa ja isännöitsijätoimisto REIM Lohja Oy vastaa Koy Luksian Opiskelija-asuntojen riskienhallinnasta. Molemmissa yhtiöissä on tehty vuoden aikana riskienhallintaan liittyviä kartoituksia ja korjaavia tai ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Luksia koulutus Oy:ssä on pohdittu keinoja talouden tasapainottamiseksi sekä liikevaihdon volyymin kasvattamiseksi mm. TE 2024 -uudistuksen myötä. Koy Luksian Opiskelija-

asunnoissa on selvitetty ja hyödynnetty yhteistyötä Luksian pinta- ja logistiikka-alan opiskelijoiden kanssa.

Kuntayhtymässä on työsuojelupäällikkö ja kaksi työsuojeluvaltuutettua sekä näille kummallekin kaksi työsuojeluvaravaltuutettua. Työsuojelutoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, henkilöstöpäällikkö ja työsuojeluvaltuutetut. Työsuojelutoimikunta kokoontui viisi kertaa vuoden aikana. Opetusalan turvallisuusfoorumiin 12.–14.4.2023 osallistui työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu. Työsuojelutoimikunta esittäytyi Luksia linjoilla tapahtumassa 27.10.2023 Luksian henkilöstölle. Nummelaan OT6-kiinteistöön hankittiin sydäniskuri eli defibrillaattori. Sydäniskureita on nyt hankittu kaikkiaan viisi kpl (Lohja TK2 ja TK4, Nummela OT2 ja OT6 sekä Espoon Itsehallintotie). Kuntayhtymällä on olemassa toimipistekohtaiset turvallisuussuunnitelmat, joissa on kuvattu ja määritelty toimipistekohtaiset turvallisuusorganisaatiot. Turvallisuussuunnitelmat on julkaistu Luotsissa (Luksian intranetissä). Luksiassa on kriisiohje, joka kuuluu kuntayhtymän valmiussuunnitteluun. Kriisiohjeessa on selvitetty toimintaperiaatteet ja vastuut kriisin sattuessa. Kameravalvontaa on jouduttu lisäämään Luksian eri toimipisteisiin tilikauden aikana muun muassa lisääntyneiden ilkivaltatapauksien takia. Kameravalvonta parantaa Luksian henkilökunnan sekä opiskelijoiden oikeusturvaa. Syksyn 2023 aikana järjestettiin poistumisharjoituksia kuntayhtymän Lohjan kampuksella.

Kuntayhtymän tietosuojaryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin tietosuoja koskevia yleisiä periaatteita ja käytäntöjä sekä akuutteja tietosuojaan liittyviä tarpeita. Kokouksissa linjattiin, miten kuntayhtymä soveltaa tietosuojaan liittyvää lainsäädäntöä ja ohjeistusta kuntayhtymän arjen prosesseissa. Kuntayhtymän tietosuojavastaava koordinoi tietosuoja koskevia sisäisiä ohjeita, käytäntöjä ja periaatteita yhdessä tietosuojaryhmän ja kuntayhtymän esihenkilöiden kanssa. Tietosuojaryhmässä käsiteltiin vuoden 2023 aikana mm. toisen organisaation henkilöiden pääsyoikeutta Luotsiin, opiskelijatietojen näkyvyyttä elokuussa 2023 käyttöönotetussa opiskelijaintrassa, tietoturvaohjeen päivittämistä, henkilöstölle järjestettävää tietosujakoulutusta sekä turvakieltoa ja henkilötietojen näkymistä kuntayhtymän www-sivuilla. Tietosuojalain, -asetuksen ja sisäisten ohjeiden noudattamista valvotaan kuntayhtymässä. Kuntayhtymän intrassa on ohjeistettu kattavasti tietosuojan noudattamisesta. Kuntayhtymän henkilöstö on menneiden tilikausien aikana pääosin suorittanut tietosuojatestin.

Uuden vuonna 2024 käyttöön otettavan testin tarkoituksena on varmistaa koko henkilöstön yleinen tietosuoja- ja tietoturvaosaaminen. Kuntayhtymän henkilöstö voi hyödyntää tietosuoja- ja -turvaa koskevia koulutuskokonaisuuksia EduHouse-koulutusportaalissa. Keskeisen tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen sisällön ymmärtäminen tulee tilikaudella 2024 koko henkilöstöä velvoittavaksi (osaamismerkki koulutuksen sisällön ymmärtämisestä). Periaatteena on se, että ne henkilöt, jotka eivät läpäise testiä, veloitetaan osallistumaan aihealuetta koskeviin koulutuskokonaisuuksiin Eduhouse-portaalissa.

Kuntayhtymän strategisten riskien dokumentoitua kartoitusta varten oli vielä tilikaudella 2023 riskienhallintaohjelma, jonka käyttö koettiin monimutkaiseksi ja osin myös epätarkoituksenmukaiseksi. Ohjelmaan on päivitetty kuntayhtymän merkittävimmät riskit hallintakeinoineen. Uusi ohjelmisto (TCD-portaali) on jo hankittu ja sen käyttö riskienhallinnan osalta aloitetaan keväällä 2024.

Rakennushankkeiden taloudellisiin riskeihin on varauduttu rahoituksen suunnittelulla ja kilpailuttamisella, pitkäaikaisen vieraan pääoman korkosuojauksella sekä osallistumalla tilaajan edustajina suunnittelupalaveriin, työmaakokouksiin sekä tarvittaessa rakennushankkeen ohjausryhmään. Rakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun liittyvistä eri vaiheista, vaihtoehdoista, tiedossa olevista riskeistä ja riskienhallintakeinoista on raportoitu säännöllisesti sekä hallitukselle että tarkastuslautakunnalle. Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttävälle yhtymäkokoukselle on pidetty tilannekatsaus merkittävien hankkeiden edistymisestä puolivuositain. Henkilöstöä on tiedotettu saneeraushankkeisiin liittyvistä aikatauluista ja niihin sisältyvistä riskeistä (viivästyminen, tilamuutokset)

säännöllisesti. Tilikauden aikana merkittävin rakennushankkeen viivästyminen koski Toivonkatu 4:n C-osan ilmanvaihtojärjestelmän ja katon saneeraukseen, joka siirtyi tilikaudelle 2024. Viivästyminen johtui kilpailutuksen lopputuloksesta, joka ylitti arvioidun kustannustason noin kaksinkertaisesti.

Kuntayhtymän voimassa olevan strategian (2021–2025) tavoitteet on huomioitu johtamisen vuosikellossa ja muissa kuntayhtymän toimintaa keskeisesti ohjaavissa vuosikelloissa. Strategiset, erityisesti rahoitukseen ja yleiseen toimintaympäristöön liittyvät epävarmuustekijät ja riskit otetaan huomioon talousarviota ja talous- ja toimintasuunnitelmaa laadittaessa.

Luksian henkilöstöä on informoitu soveltuvin osin kuntayhtymää koskevista olennaisista riskeistä, haasteista ja niiden hallintakeinoista vuosittaisissa Luksia-päivissä, koko henkilöstölle osoitetuissa tiedotustilaisuuksissa sekä johtoryhmän, johtotiimien, ohjausryhmien ja kehittämistiimien muistioissa sekä hallituksen pöytäkirjoissa. Kuntayhtymän intranetistä (Luotsi) on saatavilla yllä mainittuihin asioihin liittyvät dokumentit tai linkit kyseisiin asiakirjoihin.

Sopimusten hallinta

Sopimusten hyväksymisoikeudet on määritelty kuntayhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä ja talousarviossa. Sopimukset laaditaan kuntayhtymän etujen mukaisesti noudattaen ko. alan yleisiä sopimusehtoja. Kuntayhtymän johtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija valvoo sopimusten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Kuntayhtymässä on käytössä Dynasty-asianhallintajärjestelmän sopimusten hallintaosio, josta kuntayhtymässä 1.1.2013 jälkeen tehdyt sopimukset löytyvät keskitetysti.

Toivonkatu 4:n uudisrakennukseen liittyvien sopimusten ja kaikkien asiakirjojen hallinta on vielä Sokopro-projektipankissa. Käyttöoikeudet projektipankkiin on kuntayhtymän asianomaisilla vastuuhenkilöillä. Sokopron asiakirjojen siirto kuntayhtymän omaan kiinteistöjärjestelmään toteutetaan pilvipalvelusiirtona kuluvalle talous- ja toimintasuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta kuntayhtymätasolla vastaa hallitus ja sen toteuttamisesta ja valvonnasta vastaa kuntayhtymän johtaja. Tulosalueiden johtajat vastaavat omilla tulosalueillaan siitä, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimivat ja nämä sisältyvät operatiiviseen toimintaan ja päätöksentekoon. Koko henkilöstö osallistuu omalta osaltaan sisäisen valvonnan operatiiviseen toteuttamiseen. Sisäisen valvonnan vastuut on kirjattu hallintosäännössä (yhtymäkokous 23.11.2023) ja yksityiskohtaisemmin sisäisen valvonnan ohjeessa (yhtymäkokous 12.6.2023). Olennaista on, että jokainen kuntayhtymän henkilökuntaan kuuluva ymmärtää sisäisen valvontajärjestelmän toiminnan ja toimii sen mukaisesti oman tehtävänsä edellyttämässä laajuudessa.

Meneillään olevat oikeusprosessit

Luksialla ei ole menossa oikeusprosesseja tilinpäätöshetkellä.

Konsernivalvonta

Kuntayhtymä omistaa Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen ja Luksia koulutus Oy:n koko osakekannan. Luksia koulutus Oy on perustettu vastaamaan EU:n kilpailuneutraaliteettiin liittyvään lainsäädäntöön. Luksia koulutus Oy:n toiminnan piiriin kuuluu markkinaehtoiset, ei järjestämislupaa edellyttävät koulutukset. Kuntayhtymän ja Luksia koulutus Oy:n välillä on sovittu kirjallisesti siirtohinnoittelusta ja sen periaatteista.

Yllä mainitut yhtiöt yhdessä muodostavat kuntayhtymän kanssa kuntakonsernin.

Kuntayhtymän johto valvoo tytäryhtiöiden toimintaa tytäryhtiöiden hallitusten toiminnan kautta. Koy Luksian Opiskelija-asuntojen hallituksen puheenjohtajana toimii kuntayhtymän hallituksen varapuheenjohtaja sekä jäsenenä yksi kuntayhtymän hallituksen jäsen sekä Luksian talous- ja hallintojohtaja. Luksia koulutus Oy:n hallituksessa on kuusi jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Hallituksen puheenjohtajana toimii kuntayhtymän hallituksen varapuheenjohtaja. Yhtiön operatiivista toimintaa johtaa toimitusjohtaja, joka on kuntayhtymän johtaja.

Toimintavuoden aikana tytäryhtiöiden hallitusten puheenjohtajat ja kuntayhtymän talous- ja hallintojohtaja sekä Luksia koulutus Oy:n toimitusjohtaja raportoivat kuntayhtymän hallitukselle säännöllisin väliajoin tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudellisesta tilanteesta.

Kuntayhtymä harjoittaa konsernivalvontaa laatimalla konsernitilinpäätösohjeen, jossa annetaan ohjeet tytäryhtiölle tarvittavien tietojen keräämiseksi konsernituloslaskelmaa, konsernitasetta ja liitetietoja varten. Tytäryhtiöiden tilinpäätösyhteenvedot käsitellään kevään aikana kuntayhtymän hallituksen kokouksessa. Sisäisen valvonnan ohjeessa on erikseen määritelty omistajaohjauksen periaatteet sisäisen valvonnan osalta. Erillistä konserniohjetta ei ole laadittu konserniyhtiöiden toiminnan laajuus huomioon ottaen.

Tytäryhtiöt laativat talousarvion, joka yhdistellään kuntayhtymän talousarvion kanssa. Tytäryhtiöiden talousarviot muodostavat kuntayhtymän talousarvion kanssa konsernin talousarvion, jonka toteutumista seurataan toimintavuoden aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen

Sisäistä valvontaa vahvistetaan tekemällä pistokokeita ohjeiden, periaatteiden ja sääntöjen noudattamisesta. Pistokokeita toteutetaan esimerkiksi raportointia ja lokitiedostoja soveltuvin osin hyödyntäen.

Kuntayhtymän hallitus on hyväksynyt riskienhallinnan periaatteet- asiakirjan. Asiakirjassa on kuvattu kuntayhtymän riskienhallinnan keskeiset tavoitteet, tehtävät ja vastuut. Riskien kartoituksen ja niiden dokumentoinnin osalta hyödynnetään strategisten riskien hallintaan tarkoitettua ohjelmaa. Tähän mennessä kuntayhtymän johtoryhmä on osallistunut riskikartoitukseen ja hallintakeinojen määrittämiseen. Kuntayhtymän merkittävimmät riskit raportoidaan kuntayhtymän hallitukselle. Koko kuntayhtymän merkittävimmät riskit päivitetään vuosittain ylimmän johdon toimesta.

Riskienhallinnan erityisinä painopisteinä ovat rahoituksen riittävyyden ja talouden tasapainon turvaaminen kuntayhtymän omien vaikuttamismahdollisuuksien puitteissa (esimerkiksi tutkintojen ja osatutkintojen suorittaminen, keskeyttäminen, opiskelijavuodet, opiskelija- ja työelämäpalautteet) sekä meneillään/suunnitteilla olevien kiinteistöjen peruskorjaushankkeiden laadun valvonta. Kuluvalle talous- ja toimintasuunnittelukaudella talouden ja toiminnan tasapainottaminen ohjaa merkittävästi myös riskienhallinnan toimenpiteitä mm. resurssien käytön, toimintaprosessien tehostamisen ja toimintakulujen hallinnan osalta. Yhä merkittävämmän rahoituksen monikanavaisuus, useat lisärahoitushaut ja talouden taantuma yhdistettynä yleiseen EU-alueen koskevaan toimintaympäristön epävarmuuteen lisäävät talouden pirstaleisuutta ja ennustamisen epävarmuutta. Tämä kaikki edellyttää konsernilta nopeaa reagointia rahoituksen ja toimintaympäristön muutoksiin. Rakentamisen ja toimitilojen saneerauksen osalta kustannusten hallinta on pystyttävä yhdistämään rakentamisen hyvään laatuun, mikä edellyttää ulkopuolisten ostopalvelujen saumatonta koordinoitua yhteistyössä kuntayhtymän kiinteistöpalvelujen ja ao. kunnan rakennusvalvonnan kanssa.

2.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Kuntayhtymän merkittävimmät riskit liittyvät tulo-rahoituksen riittävyyteen ikäluokkien pienenemisen sekä kuntayhtymässä suoritettujen tutkintojen ja osatutkintojen määrän kehityksen johdosta. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää ohjaava rahoituslaki

muuttuu todennäköisesti vuoden 2026 alussa ja suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen suhteellinen osuus kokonaisrahoituksesta kasvaa merkittävästi.

Energiakriisi, Ukrainan sota ja keskimääräistä (2–3 %) korkeampi inflaatiopaineet pitkiä vuosia heikentävät seurannaisvaikutuksina käyttötaloutta. Koulutuksen rahoitukseen kohdistuu muutenkin erityisiä paineita, sillä hyvinvointialueiden mittava rahoitusvajae sekä koronatukien takaisinmaksu tulevat vaikuttamaan julkisen talouden rahoitukseen tulevina vuosina. Edeltävinä tilikausina (lähinnä 2021 ja 2022) opetusjärjestelyihin olennaisesti vaikuttanut koronavirus vaikuttaa vieläkin mm. opintojen viivästymisenä. Nuorten ikäluokat eivät kasva ja heidän työllistymisensä on haasteellista erityisesti talouden taantumassa. Aikuiskoulutustuen lakkaaminen kesällä 2024 vaikuttaa aikuisopiskelijoiden määrään. Toivonkadun ja Ojakkalantien kampuksen jäljellä oleviin vuosille 2024–2026 suunniteltuihin peruskorjauksiin liittyy laatu- ja aikatauluriskejä sekä kiristyvän käyttötalouden rahoittamiseen liittyviä riskejä. Korkoriskeiltä kuntayhtymä on suojautunut kiinteäkorkoisella (10 v) lainalla. Henkilöstön tasalaatuisen osaamisen varmistaminen on myös olennainen riski monestakin näkökulmasta. Opetuksessa henkilöstöä siirryt lähivuosina mittava määrä eläkkeelle, mikä vaikuttaa pätevän henkilöstön rekrytointihaasteisiin sekä ns. hiljaisen tiedon siirtymiseen uusille työntekijöille/viranhaltijoille.

Kuntakonsernin merkittävimmät riskit liittyvät yllä mainittujen lisäksi lähinnä Luksia koulutus Oy:n liiketoiminnan laajuuteen. Toinen koko konsernia koskeva kasvava riski on ammattitaitoisen ja pätevyysvaatimukset täyttävän työvoiman saanti. Osaamisvajae voi koskea uudistuvaan pedagogiikkaan liittyviä asioita sekä ylikuumenneilla aloilla ammatillista osaamista. Nopeat muutokset toimintaympäristössä vaikuttavat myös vakituisen henkilökunnan koulutustarpeeseen.

2.8 Henkilöstön määrä ja sen kehittyminen

Kuntayhtymän palveluksessa 31.12.2023 oli 381 henkilöä (378 henkilöä 31.12.2022). Vuoden 2023 aikana henkilöstön kokonaismäärä kasvoi kolmella henkilöllä. Koulutuksen tulosalueen osuus koko henkilöstöstä oli 318 henkilöä eli 83,5 % ja tukipalvelujen osuus 63 henkilöä eli 16,5 %. Vakinaisen henkilökunnan osuus koko henkilöstöstä on 320 eli 84,0 % ja määräaikaisen 61 henkilöä eli 16,0 %. Kokoaikaisen henkilöstön määrä on 335 henkilöä (87,9 %), osa-aikaisen henkilöstön 31 henkilöä (8,2 %) ja sivutoimisen henkilöstö 15 henkilöä (3,9 %). Viime tilikauteen verrattuna vakinaisen henkilökunnan määrä laski kahdella henkilöllä ja määräaikaisen nousi viidellä henkilöllä. Kokoaikaisen henkilöstön määrä väheni 12:lla, osa-aikaisen nousi 13:lla ja sivutoimisen nousi kahdella henkilöllä.

Koulutuksen tulosalueen htv2 oli 302,2 ja tukipalvelujen tulosalueen htv2 oli 62,0. Yhteensä htv2 määrä oli 364,2, mikä kasvoi 3,1 htv:lla edellisestä vuodesta.

Henkilöstön määrä on kasvanut 54 henkilöllä (16,5 %) viiden vuoden aikana.

Yhteenveto henkilöstöstä tulos-/vastuualueittain 31.12.2023 on alla olevassa taulukossa. Koulutuksen tulosalue jakautuu kahteen vastuualueeseen, jotka ovat ammatillinen koulutus ja koulutuksen tuki ja kehittäminen. Tukipalvelut muodostavat oman tulosalueen.

Henkilöstökertomuksessa (erillinen asiakirja) on tarkemmin analysoitu henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja ja asioita.

Tulosalue/vastualue	lukumäärä	koko-aikaiset	osa-aikaiset	sivutoimiset	vakinaiset	määräaikaiset
Ammatillinen koulutus	250	207	28	15	201	49

Koulutuksen tuki ja kehittäminen	68	67	1	-	59	9
Tukipalvelut	63	61	2	-	60	3
Yhteensä	381	335	31	15	320	61

2.9 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kuntayhtymän ulkoisen tuloslaskelman 2023 mukaan toimintatuotot olivat 31 593 901 € ja toimintakulut 29 550 412 €. Toimintatuottojen toteuma oli 100,8 %. Toimintakulujen toteuma oli 100,4 %. Vuosikate oli 2 520 342 €, mikä oli arvioitua 572 571 € (29,4 %) parempi. Talousarvion sitovuustaso on vuosikate ja se hieman ylitettiin. Vuosikatteen ylitykseen vaikutti lähinnä arvioitua 262 139 euroa paremmat toimintatuotot ja 412 665 euron suuruiset korkotuotot, jotka saatiin määräaikaistalletuksista. Rakennusinvestoinnit eivät toteutuneet suunnitellusti ja taseessa olevia kassavaroja pystyttiin muuttuneessa korkomarkkinassa sijoittamaan pääomaturvattuihin määräaikaistalletuksiin ja korkorahastoihin.

Keskeisten tunnuslukujen toteumat talousarvioon ja edelliseen tilikauteen verrattuna

	TA 2023	TP 2023	TP 23 – TA 23, €	TP – TA, %	TP 2022
Toimintatuotot*	31 331 762	31 593 901	262 139	0,84	31 439 061
Toimintakulut*	29 445 991	29 550 412	104 421	0,35	29 627 037
Vuosikate	1 947 771	2 520 342	572 571	29,4	1 902 964
Poistot	2 320 957	2 010 181	-310 776	13,4	1 664 400
Tilikauden tulos	-373 186	510 161	883 347	n/a	238 563
Tilikauden ylijäämä	-52 186	14 657	66 843	n/a	29 341

ilman valmistävaraston muutosta

Toimintatuottojen kertymässä yksikköhintarahoitusta jäi 391 t€ (-1,3 %) alle talousarvion, mutta oli 214 t€ edellistä tilikautta parempi. Opiskelijavuodet jäivät arvioidusta sekä edellisen vuoden toteumasta. Kuntayhtymä sai OKM:ltä lisärahoitusta tilikaudelle 2023 yhteensä 89 274 € oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun. Saadun lisärahoituksen määrä on kuitenkin pudonnut jyrkästi kahdesta edellisestä tilikaudesta.

Muissa toimintatuotoissa näkyy Karhu Voima Oy:n (entinen sähkön toimittaja) konkurssipesältä saatu jako-osuus 158 386 €.

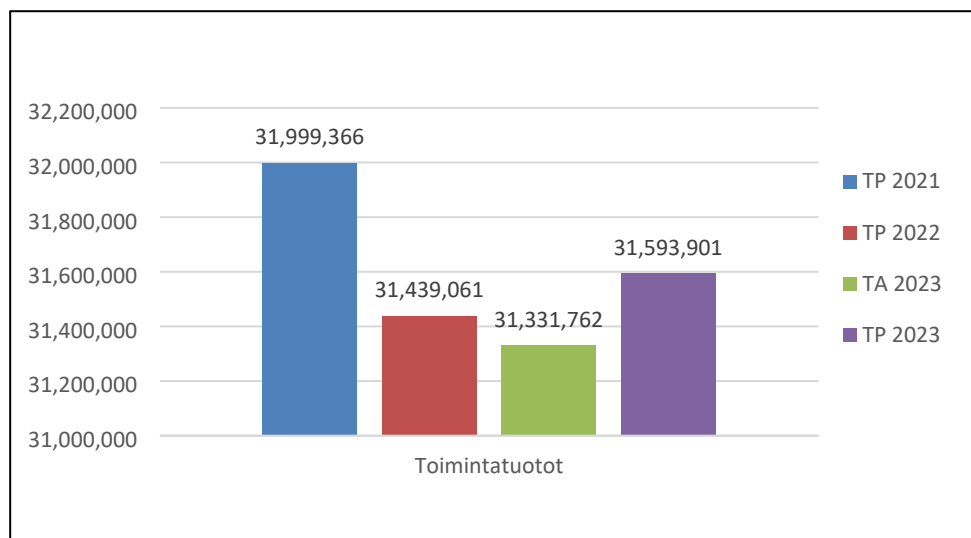
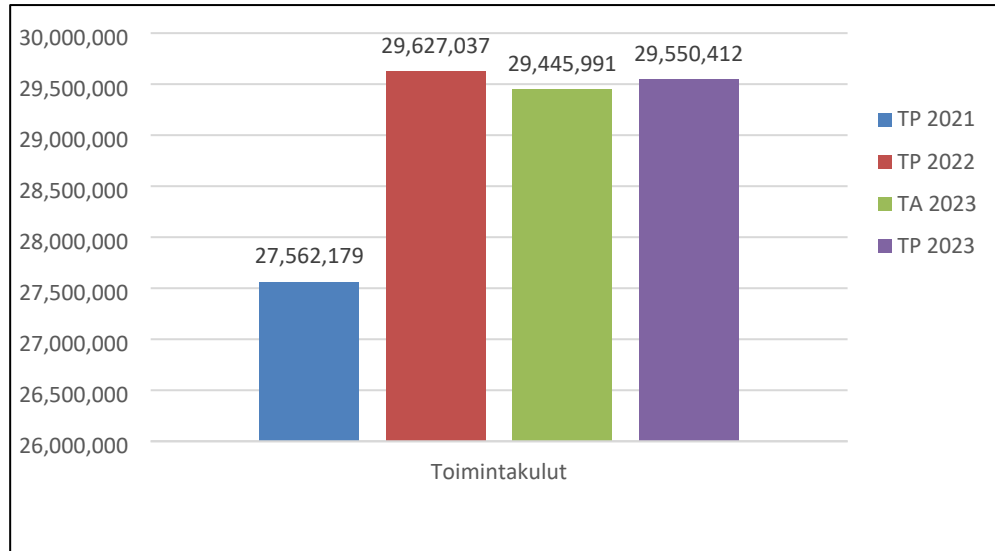
Toimintakulujen osalta henkilöstökulut 20,68 M€ olivat kokonaisuutena lähes talousarvion mukaiset (ylitys 0,17 %). Edelliseen tilikauteen verrattuna henkilöstökulut kasvoivat 322 t€ (1,6 %). Varsinaiset palkkakulut ilman henkilösivukuluja kasvoivat edellisestä tilikaudesta 693 t€ (4,2 %). Palvelujen ostot 3,61 M€ alittavat talousarvion 216 t€ (5,7 %) ja olivat 575 t€ edellistä tilikautta pienemmät. Materiaalihankinnat 4,02 M€ ylittivät talousarvion 271 t€ (7,2 %) ja olivat 243 t€ edellistä tilikautta suuremmat. Ylitys johtui pääosin ennakoitua suuremmasta inflaatiovauhdista sekä arvioitua suuremmista opetusmateriaali- ja kalustohankinnoista.

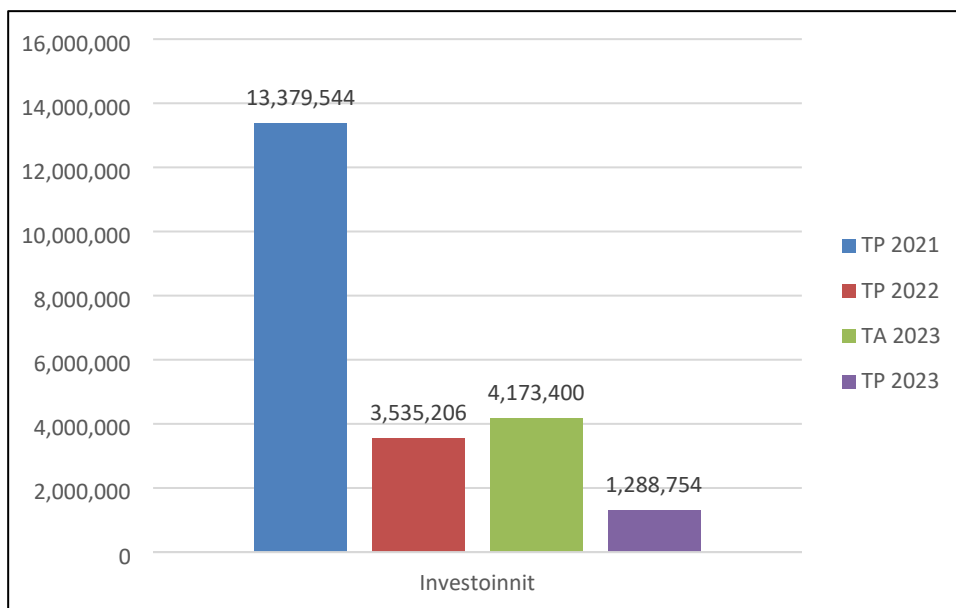
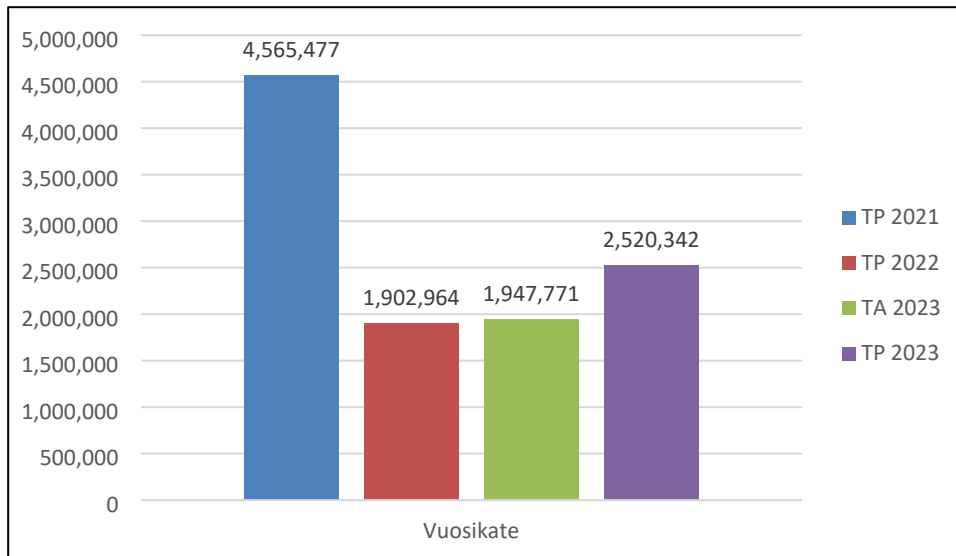
Investointivarausta purettiin vuodelta 2021 yhteensä 1 500 000 € (Toivonkatu 4:n putkiston linjasaneeraus) ja uutta investointivarausta tehtiin 2 350 000 € Toivonkatu 4:n talotekniikan saneerausta varten. Investointivarauksen nettomuutos (lisäys) oli siten 850 000 €.

Kuntayhtymän tulos 510 161 € vuodelta 2023 rakentui tulosalueiden tuloksista siten, että koulutuksen tulosalueen tulos oli 507 708 € ja tukipalvelujen 2 453 €

Alla on toimintakulujen, toimintatuottojen, vuosikatteen ja investointien toteumat tilivuosina 2021,2022 ja 2023 sekä tilikauden 2023 toteuma verrattuna talousarvioon 2023.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
1 000 €		
Toimintatuotot	31 594	31 439
Valmisteveraston muutos	106	115
Toimintakulut	29 550	29 627
Toimintakate	2 149	1 927
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	413	29
Muut rahoitustuotot	8	6
Korkokulut	-50	-53
Muut rahoituskulut	0	-7
Vuosikate	2 520	1 903
Poistot ja arvonalentumiset	-2 010	-1 664
Tilikauden tulos	510	239
Tilinpäätössiirrot	-496	-209
Tilikauden ylijäämä	15	29
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	107,3	106,5
Vuosikate/Poistot %	125,4	114,3

2.10 Toiminnan rahoitus ja investoinnit

Vuoden 2023 toiminnan ja investointien rahoitustarve 30,84 M€ rahoitettiin valtionosuustuloilla 29,07 M€, myyntituloilla 1,54 M€ ja projektitoiminnasta saaduilla tuloilla 0,59 M€. Rahoitusta kertyi myös pienemmistä tuista ja avustuksista ja vuokratuotoista sekä pysyvien vastaavien luovutusvoitoista.

Kuntayhtymän rahoitus- ja maksuvalmiustilanne oli koko vuoden 2023 ajan hyvällä tasolla kuten aikaisempinakin tilikausina. Kassavaranto kasvoi edellisestä tilikaudesta 0,5 M€, koska suunnitellut pääomaa vaativat investoinnit jäivät toteutumatta. Kassavaranto oli vuoden 2023 lopussa 18,3 M€. Kassan riittävyys oli keskimäärin 214 päivää kasvaen 20 päivällä edellisestä tilikaudesta. Tulorahoitus 2,5 M€ kattoi nettoinvestointimenot 1,29 M€. Investointien tulorahoitusprosentti oli 195,6. Tosin pelkästään yhden vuoden aikajänteellä ei ole mielekästä tarkastella tulorahoituksen riittävyyttä, vaan useamman vuoden aikavälillä.

Kuntayhtymän nettoinvestointien määrä on vaihdellut viimeisen kolmen vuoden aikana 1,3–10,0 M€ välillä. Tulorahoitus on vaihdellut samalla aikajaksolla 1,89–4,00 M€ välillä. Kolmen vuoden yhteenlasketut nettoinvestoinnit (sis. pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot) ovat 14,8 M€ ja tulorahoitus 8,4 M€. Tilikaudella 2021 oli poikkeuksellisen suuret nettoinvestoinnit Toivonkadun kampuksen rakentamisesta johtuen.

Vuoden 2023 talousarviossa investointimenoihin oli varattu 4 173 400 €, mistä toteutui yhteensä 1 288 754 € (30,9 %). Suurimmat tilikauden investoinnit olivat logistiikan ja maanrakennuksen kuorma-autot, Toivonkadun ja Ojakkalantien ulkokuntosalit perustustöineen, Toivonkatu 2 A:n työsalien muutostyöt ja vauriokorjauksen laitteisto. Ojakkalantie 2:n kiinteistöön uusittiin myös B- ja C-osan ovia. Toivonkadun vanhan osan katto- ja iv-saneeraustyöt siirtyivät tilikaudelle 2024 kevään 2023 tarjouskilpailussa saadun ainoan tarjouksen liian kalliin urakkahinnan vuoksi. Samoin siirtyi myös Toivonkadun kellarikerroksen peruskorjaustyöt myöhempään ajankohtaan. Asuntolan julkisivuremontti

jätettiin toteuttamatta, koska asuntolan investointisuunnitelmat täytyy tarkastella uudestaan todellisen käyttöasteen ja taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta.

Koulutuksen tulosalueiden investoinnit olivat kokonaisuutena pienehköjä kone-, laite- ja ajoneuvohankintoja, joiden yhteisarvo oli 485 t€. Talousarvioon varatun määrärahan käyttöaste oli 27,0 %. Tukipalvelujen investoinnit olivat 804 t€ ja tukipalvelujen määrärahan käyttöaste oli 33,8 %. Tukipalveluissa lähinnä Toivonkadun toteutumatta ja pääosin seuraaville tilikausille siirtyneet peruskorjausinvestoinnit vaikuttivat alhaiseen käyttöasteeseen. Osa koulutuksen, lähinnä teknologian koulutusalojen kone- ja laitehankinnoista jäivät toteutumatta.

Investointien toteumasta on raportoitu säännöllisesti kuntayhtymän hallitusta, yhtymäkokousta ja tarkastuslautakuntaa tilikauden aikana.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 520	1 903
Tulorahoituksen korjauserät	0	-14
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 289	-3 535
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	13
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 232	-1 633
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset	-511	-511
Muut maksuvalmiuden muutokset	-214	-1 862
Rahoituksen rahavirta	-725	-2 373
Rahavarojen muutos	507	-4 006
Rahavarat 31.12.	18 331	17 824
Rahavarat 1.1.	17 824	21 830

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-11 736	-11 894
Investointien tulorahoitus, %	195,6	53,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	1,3
Kassan riittävyys, pv	214	194

2.11 Tasetarkastelu

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli 58,7 M€, mikä kasvoi 187 t€ edelliseen vuoteen verrattuna. Pysyvissä vastaavissa rakennusten tasearvo pieneni 1,0 M€ ja vaihtuvissa vastaavissa rahat ja pankkisaamiset kasvoivat 1,5 M€ edelliseen tilikauteen verrattuna. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin pienenevät 1,0 M€. Oman pääoman määrä oli 28,2 M€, mistä peruspääoman osuus oli 13,2 M€, edellisten tilikausien ylijäämän osuus 13,4 M€ ja muiden rahastojen 1,6 M€. Taseessa poistoeron ja vapaaehtoisten varausten määrä oli varausten muutosten jälkeen 15,2 M€. Vapaaehtoisia varauksia oli tilikauden päättyessä 3,55 M€. Purettiin vuonna 2021 tehtyä investointivarausta yhteensä 1,5 M€ ja tehtiin uutta investointivarausta 2,35 M€. Investointivarausten nettomuutos (lisäys) oli 0,85 M€.

Taseessa rahojen ja pankkisaamisten sekä sijoitusten määrä oli yhteensä 18,3 M€. Rakennusten tasearvo oli 33,2 M€, keskeneräisten hankkeiden 0,1 M€, koneiden ja kaluston 1,8 M€, osakkeiden ja osuuksien 0,5 M€ ja vaihto-omaisuuden tasearvo 1,3 M€.

Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 74,7 % (2022: 73,7 %). Suhteellinen velkaantuneisuusaste oli 45,8 % (2022: 47,9 %). Kertynyt ylijäämä taseessa on 13,4 M€ (2022: 13,4 M€). Pitkäaikaista lainaa kuntayhtymällä on 10,5 M€. Kuntayhtymän omavaraisuusaste on edelleen erinomainen, mikä helpottaa merkittävästi käynnissä olevien ja tulevien investointien rahoitusta ns. korjausvelan pienentämistä kuntayhtymän omistamissa kiinteistöissä. Korkea omavaraisuusaste antaa myös ajallista puskuria toiminnan ja talouden tasapainottamisohjelman toteuttamisessa kuluvaan talous- ja toimintasuunnittelukauden aikana.

Tase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2023	2022	Vastattavaa	2023	2022
1 000 €			1 000 €		
Pysyvät vastaavat	37 518	38 239	Oma pääoma	28 169	28 128
Aineettomat hyödykkeet	42	62	Peruspääoma	13 160	13 133
Aineettomat oikeudet	42	62	Muut omat rahastot	1 641	1 641
Muut pitkävaik.menot	0	0	Edell.tilikausien yli-/alijäämä	13 354	13 325
Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden yli-/alijäämä	15	29
Aineelliset hyödykkeet	36 982	37 683		15 245	14 749
Maa- ja vesialueet	777	777	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Rakennukset	33 222	34 196	Poistoero	11 695	12 049
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 019	880	Vapaaehtoiset varaukset	3 550	2 700
Koneet ja kalusto	1 814	1 703			
Muut aineelliset hyödykkeet	8	8	Pakolliset varaukset	124	124
Keskeneräiset hankkeet	141	118	Muut pakolliset varaukset	124	124
Sijoitukset	494	494			
Osakkeet ja osuudet	494	494	Toimeksiantojen pääomat	83	85
			Muut toimeksiantojen pääomat	83	85
Vaihtuvat vastaavat	21 219	20 311	Vieras pääoma	15 116	15 463
Vaihto-omaisuus	1 326	1 212	Pitkäaikainen	10 468	10 979
Aineet ja tarvikkeet	73	65	Lainat rahoituslaitoksilta	10 468	10 979
Keskeneräiset tuotteet	1 253	1 147	Lyhytaikainen	4 647	4 484
Saamiset	1 562	1 275	Lainat rahoituslaitoksilta	511	511
Pitkäaikaiset saamiset	87	87	Saadut ennakot	634	404
Lainasaamiset	33	33	Ostovelat	1 447	1 565
Muut saamiset	54	54	Muut velat	375	382
Lyhytaikaiset saamiset	1 475	1 188	Siirtovelat	1 682	1 623
Myyntisaamiset	398	414			
Lainasaamiset	0	0	Vastattavaa yhteensä	58 737	58 550
Muut saamiset	294	354			
Siirtosaamiset	783	421	Taseen tunnusluvut		
Rahoitusomaisuusarvopaperit	13 010	14 010	Omavaraisuusaste, %	74,7	73,7
Osakkeet ja osuudet	10	10	Suht. velkaantuneisuus, %	45,8	47,9
Sijoitukset	13 000	14 000	Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	13,4	13,4
Rahat ja pankkisaamiset	5 320	3 813	Lainakanta 31.12., 1000 €	10 979	11 489
			Lainat ja vastuut, 31.12.	11 244	11 682
Vastaavaa yhteensä	58 737	58 550			

Kuntayhtymän kokonaistulot ja -menot

Tulot	1 000 €	Menot	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	31 594	Toimintakulut	29 444
Korkotuotot	413	Korkokulut	50
Muut rahoitustuotot	8	Muut rahoituskulut	0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien		Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	0	hyödykkeiden luovutustappiot	0
		Pakollisten varausten muutos	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	1 289
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		
		Rahoitustoiminta	
		Antolainasaamisten lisäys	0
Kokonaistulot yhteensä	32 015	Kokonaismenot yhteensä	30 783
Täsmäytys: kokonaistulot-kokonaismenot			1 232
Muut maksuvalmiuden muutokset-rahavarojen muutos			-1 232

2.12 Konsernitilinpäätös

Kuntayhtymä omistaa Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen ja Luksia koulutus Oy:n koko osakekannan. Yhtiöt muodostavat kuntayhtymän kanssa kuntakonsernin, jolle laaditaan konsernitilinpäätös sisältäen konsernin tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen.

Koy Luksian Opiskelija-asuntojen Lohjan ja Vihdin asunnot ovat pääasiallisesti opiskelijoiden käytössä. Nummelan kiinteistöllä on ollut viisi huoneistoa vuokrattuna yritykselle, joiden vuokrasopimukset päättyivät 30.11.2023. Tilikauden 2023 asuinhuoneistovuokrat 191 318 € olivat lähes talousarvion mukaiset ja ylittivät edellisen tilikauden noin 8 %:lla. Tilikauden tulos asuintalovarausten jälkeen oli 48,46 euroa. Tilikauden 2023 tuotot, hoitokulut ja tilikauden tulos eivät muutoin ole vertailukelpoisia tilikauden 2022 kanssa, jolloin myytiin Rusthollinkadun kiinteistö.

Vuokrausaste Lohjan Eloniemenkatu 27:ssä on ollut seuraava:

Tammikuu	50,65 %	Heinäkuu	57,74 %
Helmikuu	50,65 %	Elokuu	66,49 %
Maaliskuu	50,65 %	Syyskuu	76,69 %
Huhtikuu	55,26 %	Lokakuu	72,99 %
Toukokuu	62,01 %	Marraskuu	74,36 %
Kesäkuu	56,66 %	Joulukuu	65,63 %

Vuokrauksen haasteena on ollut markkinatilanne; vapailla vuokramarkkinoilla on runsaasti tarjontaa ja kiinteistö sijaitsee kauempana kaupungista. Tavoitevuokra Lohjan kiinteistössä on 9 900,00 € /kk, josta jää kuukausittain vajaaksi n. 2300–4900 €, riippuen vuokrausasteesta.

Vuokrausaste Vihdin Nummelan Majatuvankuja 1:ssä on ollut seuraava:

Tammikuu	89,45 %	Heinäkuu	93,51 %
Helmikuu	89,45 %	Elokuu	99,53 %
Maaliskuu	97,40 %	Syyskuu	97,40 %
Huhtikuu	97,40 %	Lokakuu	86,89 %
Toukokuu	97,40 %	Marraskuu	86,89 %
Kesäkuu	94,54 %	Joulukuu	43,70 %

Nummelan kiinteistön vuokrausaste on parempi kuin Lohjalla paremmasta sijainnista ja ulkopuolista vuokralaisista johtuen. Tavoitevuokra Nummelan kiinteistössä on 10 956,00 €, josta jää kuukausittain vajaaksi n. 300–4 788 €, riippuen vuokrausasteesta. Nummelan kiinteistössä vuokralaisena ollut HiisiHomes irtisanoi vuokrasopimukset päättymään marraskuun loppuun 2023.

Molempien kiinteistöjen haasteena on markkinatilanne, koska vapailla vuokramarkkinoilla on runsaasti kilpailevaa tarjontaa. Vuokraovi.com haussa löytyy Nummelan alueella (03100) yksiöitä ja kaksioita yhteensä 30 kpl. Pelkästään Lohjan keskustan alueella (08100) on vapaita yksiöitä ja kaksioita yhteensä 12 kpl.

Opiskelija-asuntojen kysyntään vaikuttaa vuokramarkkinatilanteen lisäksi monimuoto-opetuksen aiheuttamat opetusjärjestelyt sekä asuntojen huoneistorakenne (solu) ja kunto- ja varustelutaso.

Yhtiön hallinnosta, taloushallinnosta ja toiminnasta vastaa Reim Lohja Oy, jonka toimesta hoidetaan vuokrasopimukset ja isännöintiasiat. Vuoden 2023 aikana on keskitytty vuokrauksen lisäämiseksi ehostamaan asuntoja maalauksilla ja pienillä korjaustoimenpiteillä. Yhtiön toiminta painottuu vuoden 2024 aikana talouden tasapainottamiseen jäljellä olevien huoneistojen käyttöastetta nostamalla sekä kiinteistöjen ylläpitoon ja yhtiön juoksevien asioiden hoitoon.

Luksia koulutus Oy:n toiminnan piiriin kuuluu markkinaehtoiset, ei järjestämislupaa vaativat työvoima-, henkilöstö-, lyhyt- ja täydennyskoulutukset. Liikevaihto 697 t€ toteutui talousarviota 107 € parempana, koska kotoutumiskoulutus toteutui arvioitua 151 t€ suurempana. Kotoutumiskoulutuksen liikevaihto tilikaudella 2023 oli 481 t€ eli lähes 70 % koko yhtiön liikevaihdosta. Osakeyhtiö teki käytännössä nollatuloksen (-527,96 €) emoyhtiön toiminta-avustuksen 143 000 € jälkeen. Ilman toiminta-avustusta yhtiö olisi ollut tappiollinen kuten edelliselläkin tilikaudella. Luksia koulutus Oy:n ja kuntayhtymän välisten palvelujen hinnoittelu perustuu siirtohinnoittelusta laadittuun sopimukseen. Kuluvalla talous- ja toimintasuunnitelmakaudella 2024–2026 yhtiö jatkaa toiminnan ja talouden tasapainottamista ja vahvistaa sekä laajentaa liiketoimintaa kannattavalla tavalla. TE 2024-uudistus voi kasvattaa yhtiön liikevaihtoa kannattavalla tavalla.

Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

Konsernituloslaskelman mukaan konsernin toimintatuotot olivat 31,8 M€ vuonna 2023 (2022: 32,2M€). Kuntayhtymän toimintatuotot olivat 31,6 M€, Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen toimintatuotot olivat 216 t€ ja Luksia koulutus Oy:n toimintatuotot 1,0 M€ (sisältäen 143 t€ toiminta-avustusta kuntayhtymältä).

Konsernin toimintakulut vuonna 2023 sisältäen valmistevaraston muutoksen 106 t€ olivat 29,6 M€ (2022: 29,9 M€). Kuntayhtymän toimintakulut olivat 29,4 M€ ja Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen 162 t€. Luksia koulutus Oy:n toimintakulut olivat 1,0 M€. Konsernin vuosikatteen saatiin 2 595 137 €, joka oli 8,2 % toimintatuotoista (2022: 2 296 215 €). Kuntayhtymän vuosikate oli 2 520 342 € ja Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen hoitokate oli 75 323 €. Luksia koulutus Oy:n liiketappio oli -528 €.

Konsernituloslaskelman mukaan tilikauden 2023 tulos on 301 681 € (2022: 1 041 180 €). Kuntayhtymän tulos ennen poistoeron ja varausten muutoksia oli 510 161 €. Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen tilikauden ylijäämä asuintalovarauksen (32 205 €) muodostamisen jälkeen oli 48 € ja tulos ennen asuintalovarausta ja tilikauden veroja 32 281 €. Luksia koulutus Oy:n tilikauden tulos oli -528 €.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	
Toimintatuotot	31 765	32 208
Valmisteverastojen muutos	106	115
Toimintakulut	29 668	30 000
Toimintakate	2 203	2 322
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	413	29
Muut rahoitustuotot	8	6
Korkokulut	-29	-54
Muut rahoituskulut	0	-7
Vuosikate	2 595	2 296
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 293	-1 213
Arvonalentumiset	0	0
Tilikauden tulos	302	1 083
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	0	-42
Tilikauden ylijäämä	302	1 041
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	107,5	107,8
Vuosikate/poistot %	113,2	189,3

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseen loppusumma oli 59,3 M€ (2022: 59,4 M€). Konsernitaseen pitkäaikaisen korollisen vieraan pääoman määräksi saadaan 10,8 M€ (2022: 11,4 M€), joka muodostuu emoyhtiön 12 M€:n tilikaudella 2020 ottamasta pitkäaikaisesta jäljellä olevasta korollisesta vieraasta pääomasta (10,47 M€) sekä Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen vielä jäljellä olevasta pitkäaikaisesta korollisesta vieraasta pääomasta (0,37 M€).
Konsernitaseen mukaan laskettu omavaraisuusaste on 74,3 % (2022: 73,2 %).
Suhteellinen velkaantuneisuus on 46,8 % (2022: 48,4 %).

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2023	2022	Vastattavaa	2023	2022
1 000 €			1 000 €		
Pysyvät vastaavat	38 044	39 048	Oma pääoma	43 552	43 191
Aineettomat hyödykkeet	62	83	Peruspääoma	13 160	13 133
Aineettomat oikeudet	62	83	Muut omat rahastot	1 705	1 705
Muut pitkävaik.menot	0	0	Edell.tilikausien yli-/alijäämä	28 386	27 312
Aineelliset hyödykkeet	37 924	38 908	Tilikauden yli-/alijäämä	302	1 041
Maa- ja vesialueet	845	845			
Rakennukset	34 096	35 354	Pakolliset varaukset	124	124
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 019	880	Muut pakolliset varaukset	124	124
Koneet ja kalusto	1 814	1 703			
Muut aineelliset hyödykkeet	8	8	Toimeksiantojen pääomat	83	85
Keskeneräiset hankkeet	141	118			
Sijoitukset	58	58	Vieras pääoma	15 505	16 009
Osakkeet ja osuudet	58	58	Pitkäaik. korollinen vieras po	10 805	11 391
Muut lainasaamiset	0	0	Pitkäaik. koroton vieras po	0	0
			Lyhytaik. korollinen vieras po	555	555
Toimeksiantojen varat	0	0	Lyhytaik. koroton vieras po	4 146	4 063
Vaihtuvat vastaavat	21 221	20 361	Vastattavaa yhteensä	59 265	59 410
Vaihto-omaisuus	1 326	1 212			
Saamiset	1 462	1 127	Konsernitaseen tunnusluvut		
Pitkäaikaiset saamiset	127	127	Omavaraisuusaste, %	74,3	
Lyhytaikaiset saamiset	1 336	1 000	Suht. velkaantuneisuus, %	46,8	
			Kertynyt ylijäämä, 1000 €	28 688	
Rahoitusarvopaperit	13 015	14 011	Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	11 360	
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	11 625	
Rahat ja pankkisaamiset	5 417	4 011	Konsernin henkilöstö	381	
Vastaavaa yhteensä	59 265	59 410			

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 1,3 M€ (2022: -0,8 M€). Positiivinen rahavirta johtui tilikauden tulorahoitusta 2,6 M€ pienemmistä investointimenoista 1,3 M€.

Kun sisäisten erien vaikutukset on eliminoitu, niin konsernin rahavarojen muutokseksi saadaan 410 t€, jonka muutoksen jälkeen konsernin rahavarat olivat 18,4 M€ (2022: 18,0 M€). Konsernin kassan riittävyys oli 217 päivää ja investointien tulorahoitusprosentti 201,4. Investointien tulorahoitusprosentti nousi moninkertaiseksi edellisestä tilikaudesta huomattavasti pienempänä toteutuneista nettoinvestoinneista johtuen.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 595	2 296
Tulorahoituksen korjaukset	0	-531
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 289	-3 535
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	1 013
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 306	-757
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-586	-1 031
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-77
Oman pääoman muutokset	60	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-369	-2 050
Rahoituksen rahavirta	-896	-3 158
Rahavarojen muutos	410	-3 915
Rahavarat 31.12.	18 433	18 023
Rahavarat 1.1.	18 023	21 937
	410	-3 915
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	201,4	65,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,9	1,6
Kassan riittävyys, pv	217	196

2.13 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavasti:

Hallitus esittää kuntayhtymäkokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden tuloksesta 510 161,02 euroa

1. kirjataan poistoeron muutosta (nettovähennys) 354 495,82 euroa,
2. puretaan vuonna 2021 tehtyä investointivarausta yhteensä 1 500 000 euroa ja tehdään uusi investointivaraus yhteensä 2 350 000 euroa Toivonkatu 4:n talotekniikan saneeraukseen.
3. kirjataan tilikauden ylijäämä 14 656,84 euroa taseen oman pääoman ylijäämä- ja alijäämätilille.

3 Kuntayhtymä ammatillisen koulutuksen järjestäjänä

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän jäsenkunnat olivat Hanko, Inko, Karkkila, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio ja Vihti.

Kuntayhtymä järjesti koulutustoimintansa kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti noudattaen Lakia ammatillisesta koulutuksesta (11.8.2017/531) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämiä ammatillisen peruskoulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämislupia.

Kuntayhtymän järjestämisluvat ja koulutusmuodot mahdollistivat kokonaisvaltaiset ammatillisen koulutuksen palvelut jäsenkuntien alueella. Koulutusten suuntaamista alueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeiden perusteella tehtiin ammatillisten neuvottelukuntien avulla.

3.1 Luksian ammatillinen koulutus ja tuloskortti

Kuntayhtymän opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä vuodelle 2023 oli 2 804 opiskelijavuotta, joka sisältää perustutkinnot, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Opiskelijavuosien toteuma oli 2 680 opiskelijavuotta.

Kuntayhtymä järjesti jäsenkuntien alueella ammatillista koulutusta seitsemällä eri koulutusalueella:

- humanistiset ja taidealat
- kauppa, hallinto ja oikeustieteet
- tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)
- tekniikan alat
- maa- ja metsätalousalat
- terveys- ja hyvinvointialat
- palvelualat
- TUVA

Perustutkintoja suoritettiin yhteensä 631 (2022: 582). Ammatti- ja erikoisammattitutkintoja suoritettiin yhteensä 283 (2022: 273).

Osatutkintoja suoritettiin seuraavasti: perustutkinnon osia 5 846 (2022: 6 247) ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoja 1 196 (2022: 1 116).

Kuntayhtymän tuloskortti vuonna 2023

Kuntayhtymän tavoitteet vuodelle 2023 ja niiden toteutuminen on esitetty tuloskortissa.

	Tavoitteet	Mittarit	Tavoitteet 2023	Toteuma 2023	Toteuma 2022
T	Kannattava toiminta	Vuosikate	6,2 %	8,0 %	6,1 %
		Opiskelijavuosimäärä (pt, at, eat): tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä 2804	3034*/3123	2648*/2680	2 742
		**Projektirahoitusten käyttöaste (uusi)	väh. 75 %	92,8 %	-
A	Alueen ammatillisen osaamisen tarpeiden mukainen toiminta	Tutkinnon suorittaneista työllistyneet ja jatko-opiskelijat	väh. 75 %	2021: 75 %	2020: 76 %
	Toiminta täyttää asiakkaan odotukset	Opiskelijapalaute (Arvo-päättökysely), vastausosuus ja keskiarvo	50 %, väh. 4,2	45 %, 4,3	38 %, 4,0
		Opiskelijapalaute (Arvo-tulokysely), vastausosuus ja keskiarvo	40 %, väh. 4,2	33 %, 4,4	32 %, 4,4
	Työelämälähtöinen koulutus	Työelämäpalaute, työpaikkaohjaajakysely	väh 4,0 (asteikko 1-5), Ohjaajakysely: vastausprosentti väh. 30 %	30 %, 4,2	17 %, 4,1
Työelämäpalaute, työpaikkakysely (uusi)		Työelämäpalaute, työpaikkakysely: vastausprosentti väh. 30 %	17 %, 4,1	12 %, 4,0	
Koulutuksen järjestäjän vetovoimaisuus	Ensisijaisten hakijoiden määrä (yhteishaku) Jatkuvan haun hakijamäärät	Yhteishaussa ensisijaisten hakijoiden määrä kasvaa vuodesta 2022 Jatkuvan haun hakijamäärät kasvavat vuodesta 2022	Väheni 633->606 (-4,3 %) Kasvoi 2050-> 3137 (+53,0 %)	Väheni 651->633 (-2,8 %) Kasvoi 2958->2050 (-30,7 %)	
P	Henkilökohtaistaminen	HOKSin ensikertainen hyväksyminen 60 kalenteripäivän kuluessa opintojen aloittamisesta	Laadittu 100 %:lle aloittaneista	pt 81,4 % at+eat 82,5 %	pt 83,3 % at+eat 92,6 %
	Tehokas koulutusprosessi	Valmistuneiden osuus aloittaneista a) pt b) at ja eat	a) väh. 60 % b) väh. 68 %	a) 45,1 % b) 72,5 %	a) 44,5 % b) 68,1 %
		Eronneet (negatiiviset) a) pt b) at ja eat	a) enint. 10 % b) enint. 7 %	a) 11,5 % b) 9,4 %	a) 12,7 % b) 13,7 %
	Tutkintojen suorittaminen	Suoritettujen tutkintojen määrä a) pt b) at ja eat	Tutkintojen määrä kasvaa vuodesta 2022	a) 631 b) 283	a) 582 b) 273
Suoritettujen tutkinnon osien määrä a) pt b) at ja eat		Tutkinnon osien määrä kasvaa vuodesta 2022	a) 5 846 b) 1 196	a) 6 247 b) 1 116	
H	Ammattitaitoinen henkilöstö	Henkilöstön kehityssuunnitelmien toteutumisaste (uusi)	75 %	70,5 %	Käydään uuden toimintamallin muk. 31.3.2023 mennessä
		Opettajien muodollinen kelpoisuus	väh. 90 %	88 %	84 %
		Henkilöstön kehittämiseen käytetty resurssi	väh. 2 % henkilöstökuluista	1,4 %	0,8 %
		Henkilöstö- ja hyvinvointikyselyt (uusi)	Kyselyt käytössä koko henkilöstölle, numeraalista tavoitetta ei ensimmäiselle vuodelle	Kysely tehty, erikseen esihenkilökysely ja henkilöstökysely	ei vert.kelpoinen
		Opettajien toteutuneet työelämä- ja kv-jaksot	väh. 10 opettajaa	27	3

*ilman ulkoisia oppisopimuksia, **projektirahoituksella tarkoitettu hankerahoitusta (ulkoiset hankkeet)

Kuntayhtymä saavutti asetetuista tavoitteista vuosikatteen, projektirahoitusten käyttöasteen, työllistyneiden ja jatko-opintoihin siirtyneiden tutkinnon suorittaneiden osuuden, opiskelija- ja työelämäpalautteen numeraalisen keskiarvon, työpaikkaohjaajakyselyn vastausprosentin, jatkuvan haun lukumäärän, tutkintojen määrän nousemisen edellisestä tilikaudesta, valmistuneiden at/eat-tutkinnon suorittaneiden osuuden aloittaneista, henkilöstökyselyn toteuttamisen ja opettajien toteutuneiden työelämä- ja kv-jaksojen osalta.

Yksityiskohtaisemmat selvitykset tunnuslukujen toteutumisesta on selvitetty jäljempänä kunkin mittarin kohdalla. Tukipalveluille on laadittu oma tulokortti, joka poikkeaa osittain koulutuksen tulokortin mittareista. Talous- ja henkilöstönäkökulmassa on kuitenkin pitkälti samat tavoitteet ja mittarit.

Yhteenvedona voidaan todeta, että tulokortin toteumat paranivat edellisestä tilikaudesta ja koko tulokortin tavoitteet saavutettiin kohtalaisesti.

Toiminnan järjestämisaikakunnat ja toimipisteet

Koulutusta järjestettiin tilikaudella 2023 Espoossa, Kirkkonummella, Lohjalla Toivonkadulla ja Vihdissä Ojakkalantiellä.

Toiminta-ajatuksen toteuttaminen

Koulutusmuodot, koulutusalat, opintoalat, tutkinnot, opiskelijamäärät

Taulukossa esitetty vuoden 2023 toteutuneet opiskelijavuodet tutkinnoittain. Ensimmäisessä sarakkeessa on toteutunut opiskelijavuosimäärä ja toisessa talousarviosuunnittelussa arvioitu opiskelijavuosimäärä.

	Toteutuneet opv	Talousarvio opv
Perustutkinnot	2127,6	2524,9
Humanistiset ja taidealat	119,9	154,1
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto	51,5	63,0
Taideteollisuusalan perustutkinto, puusepänanalan osaamisala /sisustusalan osaamisala, artesaani	68,4	91,1
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet		
Liiketoiminnan perustutkinto, merkonomi	267,4	374,0
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	117,6	152,6
Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, datanomi	74,9	100,0
Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, ICT-asentaja	0,8	
Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, tietoverkkoasentaja	41,9	52,6
Tekniikan alat	862,0	941,1
Autoalan perustutkinto	125,4	138,0
Elintarvikealan perustutkinto - leipomoala	20,8	32,1
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto, koneistaja, levyseppä-hitsaaja tai koneasentaja	61,3	57,3
Pintakäsittelyalan perustutkinto, maalari	38,6	51,9
Prosessiteollisuuden perustutkinto, prosessinhoitaja	17,1	15,9
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto, kiinteistöhoitaja	26,8	35,3
Rakennusalan perustutkinto, maanrakennuskoneen kuljetuksen osaamisala, maanrakennuskoneenkuljettaja	50,2	55,7
Rakennusalan perustutkinto, talonrakennuksen osaamisala, talonrakentaja	97,5	131,2
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, automaatioasentaja tai sähköasentaja	259,9	253,6
Talotekniikan perustutkinto, putkiasentaja	164,2	170,1
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto, designtekstiilien valmistaja	0,2	0,0
Terveys- ja hyvinvointialat		
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja	359,2	406,0
Palvelualat	401,5	497,1
Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto	91,0	125,6
Logistiikan perustutkinto	152,9	164,0
Matkailualan perustutkinto, vastaanottovirkailija	21,8	32,0
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto	3,4	15,4
Ravintola- ja catering-alan perustutkinto	57,2	83,0
Turvallisuusalan perustutkinto, turvallisuusvalvoja	75,2	77,2

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	452,2	435,5
Humanistiset ja taidealat		
Puuteollisuuden ammattitutkinto	1	0,0
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet	116,0	109,0
Isännöinnin ammattitutkinto	41,3	40,0
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	14,4	20,0
Liiketoiminnan ammattitutkinto	15	10,0
Yrittäjän ammattitutkinto	33,9	20,0
Isännöinnin erikoisammattitutkinto	2,9	7,0
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	6,3	10,0
Liiketoiminnan erikoisammattitutkinto	2,2	2,0
Maa- ja metsätalousalat		
Eläintenhoidon ammattitutkinto	50,5	55,0
Palvelualat	61,9	58,6
Erityisruokavaliopalvelujen erikoisammattitutkinto	1,1	
Hius- ja kauneudenhoitoalan erikoisammattitutkinto	12,7	18,8
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	33,4	24,3
Ravintola ja cateringalan at ja eat	0	4,9
Turvallisuusalan at ja eat	14,7	10,5
Terveys- ja hyvinvointialat	208,4	203,0
Hieronnin ammattitutkinto	6,2	14,0
Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto	176,5	135,0
Hieronnin erikoisammattitutkinto	2,4	11,0
Kasvatus- ja ohjausalan erikoisammattitutkinto	0	0,0
Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto	21,07	30,0
Vanhustyön erikoisammattitutkinto	2,2	13,0
Tekniikan alat	14,4	9,9
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	4,4	0,0
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto	0,7	
Sukellusalan ammattitutkinto	9,3	9,9
Ajoneuvoalan ammattitutkinto	1,7	
Talotekniikan ammattitutkinto	2,8	
Talonrakennusalan ammattitutkinto	0,4	
Tutkintoon valmentava koulutus (TUVA)	68,1	74,0
perustutkinnot	2127,6	2524,9
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	452,2	435,5
VALMA/TUVA	68,1	74,0
yht.	2647,9	3034,4
Ulkoiset oppisopimukset		
perustutkinnot	3,4	12
ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	28,4	77
Luksia yhteensä	2679,7	3123,4

Talousnäkökulma

Vuosikate, > 2,5 % toimintatuotoista

- Koulutuksen tulosalueen vuosikate oli 2,2 % toimintatuotoista eli tavoitetta ei aivan saavutettu. Toimintatuotot jäivät budjetoidusta, mutta vastaavasti toimintamenoja pystyttiin vastaavasti vähentämään.

Hankerahoitusten käyttöaste, vähintään 75 %

- Tavoite toteutui. Toteuma oli 92,8 %. Hankerahoitukset ovat ulkoisia rahoituksia ja hankkeita, projektit ovat sisäisiä hankkeita.

Asiakasnäkökulma

Vaikuttavuus, yli 75 % työllistyy tai siirtyy jatko-opintoihin

- Toteutuma oli 75 % (2022: 76 %). Tämä mittarilukema saadaan valtakunnallisesta raportista koulutuksen järjestäjän tasoisesti (ei tutkinnoittain), joten tämän tiedon perusteella ei kyetä tarkemmin analysoimaan tulosta. Tämä 75 % tieto on vuonna 2021 valmistuneiden osalta. Pientä laskua on tapahtunut muutaman vuoden aikana, koska edellinen toteutuma oli 81 %.

Opiskelijapalaute vastausosuus ja keskiarvo (päättökysely), väh. 50 % ja väh. 4,2

- Päättökyselyn vastausprosentti on 45 % (2022: 38 %), joten nousua oli vuoden takaisesta. Nousua on ollut kahden vuoden aikana, vuoden 2021 toteutuma oli 34 %. Koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen keskiarvo on 54 % (2022: 49 %). Opiskelijoiden tyytyväisyys saamaansa koulutukseen on 4,3 (asteikko 1–5, 2022:4,0). Valtakunnallinen keskiarvo on 4,2.

Opiskelijapalaute vastausosuus ja keskiarvo (tulokysely), väh. 40 % ja väh. 4,2

- Tulokyselyn vastausprosentti on 33 % (2022: 32 %). Koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen keskiarvo on 39 % (2022:38 %). Opiskelijapalautteen mukainen opiskelijoiden tyytyväisyys oli 4,4 (asteikko 1–5, 2022:4,4). Koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen keskiarvo on 4,3 (2022:4,3).
- Päättö- ja tulokyselyn tuloksien perusteella olemme Luksiassa hyvin tyytyväisiä asiakkaiden saamaan palveluun, mutta tavoitteena on saada opiskelijat vastaamaan paremmin kyselyihin. Päättö- ja tulokyselyiden tulokset vaikuttavat koulutuksen järjestäjän saamaan vaikuttavuusrahoitukseen.

Työelämäpalaute, > 4,0 ja väh. 30 %

- Työpaikkaohjaajien antama palaute työpaikalla järjestettävän koulutuksen kokonaisuudesta oli 4,2 (asteikko 1–5, 2022:4,2). Koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen keskiarvo on 4,1. Luksian vastausprosentti on 30 % (2022: 17 %), joten tässä onnistuimme selkeästi parantamaan tulosta. Valtakunnallinen vastausprosentti on 28 %.
- Työpaikkojen antama palaute Luksian yhteistyöstä on 4,1 (2022:4,0). Vastausprosentti tässä kyselyssä on vain 17 % (2022:12 %). Valtakunnalliset lukemat ovat 4,1 ja 27 %.
- Nämäkin molemmat työelämäpalautteet vaikuttavat koulutuksen järjestäjän saamaan vaikuttavuusrahoitukseen.

Hakijoiden määrä (yhteishaku ja jatkuva haku), kasvava

- Ensisijaisia hakijoita yhteishaussa v. 2023 oli yhteensä 606 (2022: 633), joten edelleen laskua vuosi tasolla (-4,3 %). Valtakunnallisesti yhteishaun määrä kasvoi 1,1 %.
- Jatkuvan haun osalta nousu oli jopa 53 prosenttia (2020: 2 657, 2021: 2 958, 2022: 2050, 2023:3137). Tutkinnoittain on näissä luvuissa kuitenkin isoja eroja.

Prosessinäkökulma

HOKSin ensikertainen hyväksyminen 60 kalenterinpäivän kuluessa opintojen aloittamisesta, laadittu 100 %:lle aloittaneista

- Toteutuma oli 81 % perustutkinnoissa ja 83 % ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa. Molemmissa mittareissa vuoden aikana tapahtui laskua (83 % ja 93 %). Tämä on meidän oma mittarimme, joten valtakunnallista vertailua ei ole saatavilla.

Valmistuneiden osuus aloittaneista (3 vuoden aikana aloituksesta), > 60 % (pt), > 68 % (at ja eat)

- Valmistuneiden osuus perustutkinnon aloittaneista oli 45 % (2020: 51 %, 2021: 47%). Valmistuneiden osuus perustutkinnon aloittaneista oli 45 % ja ammatti- sekä erikoisammattitutkinnon suorittaneista 73 %. Perustutkintojen osalta tulos on ollut laskevaa viimeiset vuodet (2022:45 %, 2021:47 %, 2020:51 %, 2019:50 % ja 2018: 55 %). Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta lukema oli korkein menneiltä vuosilta (2022: 68 %, 2021: 72 %, 2020: 63 %, 2019: 62 %, 2018: 60 %).

Eronneet, < 10 % (pt), < 7 % (at ja eat)

- Perustutkintojen keskeyttämisprosentti oli 11,5 % (2020:10 %, 2021:12,3 % ja 2022:12,7 %) ja ammatti- sekä erikoisammattitutkintojen osalta 9,4 % (2020:5 %, 2021:8,6 % ja 2022:13,7 %). Eronneiden määrät vähenivät vuoden aikana. Sekä valmistuneiden että eronneiden määrässä on eroja tutkinnoittain.

Suoritettujen tutkintojen määrä, tutkintojen määrä kasvaa vuosittain

- Perustutkintoon valmistuneita oli 631 (2020:750, 2021:628 ja 2022:582) ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin 283 (2020:363, 2021:392 ja 2022:273). Tutkintojen määrät nousivat vuoden aikana.

Suoritettujen tutkinnon osien määrä, tutkintojen osien määrä kasvaa vuosittain

- Perustutkinnon osien määrä oli 5 846 (2020:3811, 2021:6747 ja 2022:6247). Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon osien määrä oli 1 196 (2020:1366, 2021:1596 ja 2022:1116). Nämä mittarilukemat vaihtelevat vuosittain melkoisesti johtuen mahdollisista tutkintojen rakenteiden muutoksista ja siitä, mihin ajankohtaan tutkintojen osien suorittaminen osuu aikataulullisesti. Yhteenvetona kuitenkin todettava, että perustutkintojen osien määrä väheni ja ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osien määrä vastaavasti kasvoi vuoden aikana.

Henkilöstönäkökulma

Henkilöstön kehityssuunnitelmien toteutumisaste 75 %

- Kehityskeskustelujen yhteydessä sovitaan, minkälaista osaamista työntekijän on tarkoituksenmukaista hankkia. Yhdessä sovitut kehittymiset kirjataan ja niiden toteutumista tarkastellaan tilikauden lopussa. Suunnitelluista tavoitteista toteutui 70,5 %, joka on hyvä osuus, koska osa sovitusta asioista on suunniteltu kestävämmän kauemmin kuin yhden tilikauden, esimerkiksi osaamismerkkit.

Opettajien muodollinen kelpoisuus, 90 %

- Tavoitteesta jäätii hieman. Toteuma oli 88 %. Varsinkin teknologia-alan pätevien opettajien rekrytointi on valtakunnallisestikin erittäin haastavaa. Edelliseen vuoteen verrattuna parannusta on 4%-yksikköä.

Henkilöstön kehittämiseen käytetty resurssi vähintään 2 % henkilöstökuluista

- Henkilöstön kehittämiseen käytettiin seurannan mukaan 1,4 % henkilöstökuluista eli tavoitetta ei saavutettu (2022: 0,8 %). Koulutukset on nykyisin toteutettu usein webinaarina ilman koulutukseen liittyviä välillisiä kustannuksia (mm. matkat, mahdollinen päiväraha) ja ne ovat kokonaisuutena fyysisiä koulutuspäiviä selvästi

edullisempia. Kuntayhtymän sisäisten koulutustilaisuuksien kirjaamisessa on yhä puutteita. Tämä ei ole vain esihenkilöiden vaan jokaisen henkilökuntaan kuuluvan huolehdittava asia.

Henkilöstö- ja hyvinvointikyselyt

- Tavoite toteutui. Kyselyt tehtiin erikseen sekä henkilöstölle että esihenkilöille. Kyselyjen tulokset käytiin läpi tulosityksiköittäin sekä tiivistetysti hallitukselle ja kaikille esihenkilöille. Kyselyjen tuloksia ja johtopäätöksiä käytiin läpi myös arviointikeskusteluissa.

Opettajien toteutuneet työelämä- ja kv-jaksot, > 10 opettajaa

- Suunnitellut työelämä- ja kv-jaksot toteutuivat.

Koulutuksen talous ja henkilöstö 2023

Koulutuksen tulosalue jakaantuu kahteen alla olevaan vastuualueeseen.

Ammatillisen koulutuksen taloudelliset tavoitteet ja toteumat 2023

Vuosi		Ta-2023	Tot-2023
Toimintatulot		37 212 002	36 454 873
Varaston muutos		109 000	105 950
Toimintamenot		36 109 677	35 474 857
Toimintakate		1 211 325	1 085 966
Vuosikate		1 211 325	1 085 938
Rahoitusmenot	28	0	
Poistot		415 960	390 187
Tilikauden tulos		795 365	695 751
Vuosikate-%		3,3	3,0

Koulutuksen tuen ja kehittämisen taloudelliset tavoitteet ja toteumat 2023

Vuosi		Ta-2023	Tot-2023
Toimintatulot		4 455 857	3 933 711
Toimintamenot		4 611 755	4 103 757
Toimintakate		-155 898	-170 046
Vuosikate		-155 898	-170 047
Poistot		30 348	17 997
Rahoitusmenot	1	0	
Tilikauden tulos		-186 246	-188 043
Vuosikate-%		-3,5	-4,3

Koulutuksen tulosalueen taloudelliset tavoitteet ja toteumat 2023

Vuosi	Ta-2023	Tot-2023
Toimintatulot	41 667 859	40 388 584
Valmisteveraston muutos	109 000	105 950
Toimintamenot	40 721 432	39 578 613
Toimintakate	1 055 427	915 921
Vuosikate	1 055 427	915 892
Poistot	446 308	408 184
Rahoitusmenot	29 0	
Tilikauden tulos	609 119	507 708
Investoinnit	1 795 000	485 097
Vuosikate-%	2,5	2,2

Koulutuksen henkilöstösuunnitelma	Ta htv2, 2023	Tot htv2, 2023
Opetushenkilöstö	215,5	212,8
Muu henkilöstö	71,7	77,2
Esihenkilöt	12,2	12,2
Tulosalue yhteensä	299,4	302,2

Koulutuksen tulosalueella jäätiin hieman talousarviotavoitteesta. Vastaavasti toimintamenoja pystyttiin vähentämään, joten tilikauden tulos toteutui lähes budjetoidusti. Jatkuva toimintamenoista karsiminen vaarantaa koulutuksen kehittämismahdollisuuksia. Tulosalueen henkilöstön henkilötyövuodet lisääntyivät 2,8 htv. Siirtymä opetushenkilöstöstä muuhun henkilöstöön selittyy pääosin opetushenkilöstön hanketyöhön käyttämän työajan lisääntymisenä.

Koulutuksen tulevaisuuden näkymät

Maailmanlaajuiset kehityssuunnat eli yhteiskunnan digitalisoituminen, kaupungistuminen, ilmastonmuutos, väestön ikääntyminen ja resurssien niukkuus lisäävät korkean teknologian kysyntää. Tekoälyn nopea kehitys haastaa eri ammattialoja ja tulee vaikuttamaan myös ammatilliseen koulutukseen monin tavoin. Se tuo uusia mahdollisuuksia, mutta myös haastaa monella tapaa.

Teknologia-ammattien ohella työvoimapula kohdentuu edelleen myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen toimijoihin. Näiden osajien puute heijastuu samalla Luksian arkeen. Pätevien opettajien rekrytointi on varsinkin teknologian toimialoilla kilpailutilanteessa haastavaa.

Länsi-Uudellamaalla on entistä haasteellisempaa löytää ammatillisiin tutkintoihin hakeutuvat opiskelijat. Yhteishaussa hakijamäärät eivät ole juuri kasvaneet viimeisten vuosien aikana ja tästä syystä jatkuvaan oppimisen kohderyhmiin on hakevassa toiminnassa panostettava. Tulemme panostamaan yhteistyöhön työnantajien ja muiden verkostojen kanssa saadaksemme alan koulutukseen enemmän hakijoita. Teknologia-alan investoinnit alueelle näyttäisivät tuovan alueelle runsaasti työpaikkoja. Se parantaa koulutusten houkuttelevuutta tarjoamalla selkeitä urapolkuja.

Maahanmuuttajat ovat kasvava kohderyhmä opiskelijoissamme ja siksi heidän opetukseensa ja ohjaukseensa on panostettava saadaksemme heidät suorittamaan tutkinnon.

Muuttuvilla työmarkkinoilla on yhä useammin tilanne, jossa nuorena hankittu tutkinto ei riitä, vaan hankittu osaaminen vanhenee nopeasti. Tästä syystä jatkuva osaamisen kartuttaminen olisi pystyttävä turvaamaan. Vastaavasti vähemmän kouluttautuneiden henkilöiden osaamisesta on tarve pitää huolta.

Koulutuksen tuen ja kehittämisen toiminta-ajatuksen toteuttaminen tilikaudella 2023

Koulutuksen tukipalvelut muodostuivat tilikaudella 2023 kolmesta tulosyksiköstä, jotka ovat osaamisen kehittämisen lisäpalvelut, opiskelijapalvelut ja työelämäpalvelut.

Koulutuksen tuen ja kehittämisen palvelut ohjaavat ja kehittävät toimintaa osaamisperusteisuuden ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta. Koulutuksen tuki- ja kehittämysyksikössä vastataan erilaisista palveluista työelämälle, yrityksille, sidosryhmille, opiskelijaksi hakeutujille ja opiskelijoille. Yksikössä toiminta on organisoitu eri palvelukokonaisuuksiin: työelämä- ja yrityspalvelut, hakijoiden hakeutumisen- ja ohjauspalvelut, opiskelijapalvelut, opiskelijahuolto, projektikoordinointi, kilpailutoiminta, kansainvälisyys ja koulutuksen suunnittelu sekä kehittäminen (pitää sisällään opiskelijahallintojärjestelmän kehittämisen ja sisäisten asiakkaiden palvelut).

Vuoden 2023 aikana koulutuksen tuen ja kehittämisen vastuualueella jatkettiin edelleen prosessien tarkentamista ja toimivuuden varmistamista. Yhtenä isona asiakokonaisuutena oli yhteisöllinen opiskelijahuolto, jossa keskeisenä on ollut opiskelijoiden osallisuuden lisääminen. Toinen keskeinen kehittämiskokonaisuus on ollut valmistautuminen TE 2024 -uudistukseen. Lisäksi panostettiin kumppanuuksien edistämiseen.

Koulutuksen tuen ja kehittämisen tulevaisuudennäkymät

Keskeinen lähitulevaisuuden kehittämiskohde on kumppanuuksien rakentaminen yritysten ja sidosryhmien kanssa. Vahvistetaan yhteisöllistä opiskelijahuoltoa valtakunnallisessa muutoksessa. Näiden lisäksi edelleen vahvistetaan kilpailutoimintaa kaikille koulutusaloille, kehitetään projektinhallintaa ja parannetaan tiedolla johtamisen tiedon saantia pääprosessimme osalta.

3.2 Tukipalvelut

Tukipalvelujen esittely

Luksian tukipalveluiden (sis. konsernipalvelut) tulosalue tuottaa keskitetysti tietohallinto-, talous-, hallinto-, henkilöstö-, tila-, kehittämis- ja viestintä-, ravitsemispalveluita muille kuntayhtymän tulosalueille sekä hallinto- ja toimielimille. Tavoite on yhtenäinen Luksian onnistuminen sen perustehtävän ja strategisten linjausten toteuttamisessa.

Toiminnan organisointi, toimipisteet ja tilikauden 2023 painopisteet

Tukipalvelut toimivat keskitetysti, mikä varmistaa mahdollisimman kustannustehokkaan palvelutuotannon. Palvelut järjestetään kaikille tulosalueille sekä Luksia koulutus Oy:lle. Tukipalvelujen tulosalue jakaantui tilikaudella 2023 viiteen tulosyksikköön: talous-, hallinto-, tila-, tietohallinto- ja ravitsemispalveluihin. HR-palvelut, viestintä ja markkinointi, riskienhallinta sekä kehittämispalvelut kuuluvat hallinnollisesti kuntayhtymän johtajan alaisuudessa oleviin konsernipalveluihin. Konsernipalvelut kuuluvat tästä huolimatta taloudellisesta näkökulmasta tukipalvelujen tulosalueeseen.

Tukipalvelut kokonaisuudessaan toimivat kahdessa toimipisteessä, jotka ovat Lohjan kampus Toivonkadulla ja Vihdin kampus Ojakkalantiellä. Talous- ja henkilöstöhallinto, hallintopalvelut sekä konsernipalvelut tuotetaan keskitetysti Lohjan Toivonkadun toimipisteestä.

Tukipalvelujen tulosalueen esihenkilö on talous- ja hallintojohtaja. Tilapalvelut ml. puhdistuspalvelut jakaantuvat Lohjan alueen ja Vihdin alueen tilapalveluihin, jota johtaa kiinteistöpäällikkö. Kiinteistöpäällikön lisäksi tilapalveluissa on kaksi operatiivista esihenkilöä: kiinteistöpalveluvastaava ja puhdistuspalveluista vastaava palveluvastaava. Tilikauden 2023 molemmille pääkampuksille toteutettiin ulkokuntosalit ja lisäksi aloitettiin kiinteistön puitesopimuksien kilpailutuksien suunnittelu.

Luksian opiskelijaravintolapalveluista vastaa palvelupäällikkö, jonka alaisuudessa toimii kaksi ruokapalveluesihenkilöä, joista toinen vastaa Ojakkalantien ja toinen Toivonkadun opiskelijaravintolan ruokatuotannosta. Opiskelijaravintolasaleihin hankittiin vuoden lopussa nykyaikaiset näyttöpäätteet ruokalistalle ja hinnastolle, jotka osaltaan vähentävät paperitulosteiden tarvetta. Kestävää kehitystä on viety vuoden aikana eteenpäin Ekokompassin ohjeistuksen mukaisesti.

Tietohallinnosta vastaa palvelupäällikkö. Tietohallinnon palvelut tuotetaan Lohjan Toivonkadulla ja Vihdin Ojakkalantiellä. Luksian tietoliikenneverkon aktiivilaitteet kuten kytkimet ja langattomat tukiasemat uusittiin tilikauden aikana. Samalla näiden laitteiden ylläpito on otettu itselle, jolla on saatu kustannussäästöjä. Tietoturva on myös kehitetty toteuttamalla tietoturva-arviointi ja parannettu teknistä tietoturvaa, joka mahdollistaa entistä tehokkaamman valvonnan ja hallinnan tietoturvauhkia vastaan.

Taloushallinnon esihenkilö on controller. Taloushallinnossa tehtiin vuoden aikana tarvittavia muutoksia kustannuspaikkoihin, täsmennettiin ja havainnollistettiin talousarvion ja tilinpäätöksen laatimisohjetta sekä muuta taloushallintoon liittyvää ohjeistusta ja toteutettiin taloushallinnon vuosikellorytmin mukaiset asiat.

Hallintopalvelujen lähiesihenkilö on talous- ja hallintojohtaja. Hallintopalveluihin kuuluvat sihteeripalvelut ja kuntayhtymän asian- ja arkistohallinta. Tilikauden aikana Toivonkadun ja Ojakkalantien päätearkisto ja muut arkistot käytiin perusteellisesti läpi ja ajantasaisesti ne arkistointivaatimuksia vastaavaksi. Lisäksi edistettiin sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa kuntayhtymässä. Tilikauden aikana päivitettiin myös hallintoon liittyviä ohjeita ja käytäntöjä.

3.3 Konsernipalvelut

Konsernipalvelujen esihenkilö on kuntayhtymän johtaja ja operatiivisesti henkilöstöhallinnosta vastaa henkilöstöpäällikkö, viestinnästä ja markkinoinnista ulkoisen ja sisäisen viestinnän asiantuntijat ja yleisistä kehittämispalveluista kehittämispäällikkö. Riskienhallinta on myös nimetty omaksi yksikökseen, josta vastaa kuntayhtymän johtaja.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpäällikkö johtaa henkilöstöpalveluja kuntayhtymän johtajan alaisuudessa. Henkilöstöpäällikkö vastaa henkilöstöasioiden kokonaisuudesta. Pääasialliset tehtävät ovat palvelussuhdeasiat, työ- ja virkaehtosopimusten tulkinta ja soveltaminen, palkanlaskennan toteutus, henkilöstöraportointi, Populus-järjestelmän ylläpito, henkilöstösuunnittelu ja henkilöstön kehittäminen ja sidosryhmäyhteistyö.

Henkilöstöpalvelujen tulosityksikkö tuottaa tulosalueille neuvontaa ja ohjeistusta henkilöstöasioissa, huolehtii palkanlaskennasta ja viranomaisraportoinnista sekä matka- ja kululaskujen käsittelystä.

Vuoden 2023 aikana kehitettiin edelleen 1.1.2022 käyttöön otettua palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon järjestelmäpalvelu Populusta. HR-toimintoja otettiin käyttöön vaihteittain ja esimerkiksi kehityskeskustelut vietiin uudistetulla mallilla kokonaisuudessaan järjestelmään. Samoin toimittiin myös varhaisen tuen keskusteluiden osalta. Käyttökokemukset uudesta järjestelmästä ovat olleet hyviä.

Henkilöstön osaamisen arvioinnin ja kehittämisen kokonaisuutta edistettiin yhteistyössä eri asiantuntijoiden kesken Luksian sisällä. Henkilöstökoulutusten kokonaisuutta on rakennettu koulutussuunnitelman muotoon ja osaamisen varmistamiseksi ja kehittämiseksi on luotu digitaalisia osaamismerkkejä eri osaamisaloille. Toimintatapaa ja sisältöjä on pilotoitu eri aloilla vuoden 2023 aikana. Uusi toimintamalli otetaan koko henkilöstön käyttöön vaiheittain vuoden 2024 aikana ja samalla sen sisältöjä laajennetaan ja muokataan tarpeen mukaan.

Kehittäminen ja laatu

Vuonna 2023 Luksia-tasoisessa kehittämis- ja laatu työssä jatkettiin vuoden 2022 aikana aloitettujen rakenteiden, toimintamallien ja prosessien jalkauttamista sekä kehitettiin edelleen yhtenäisiä toimintatapoja ja työkaluja mm. keskijohdon työn tueksi.

Vuoden 2023 aikana perehdytettiin johtoryhmä, koulutus- ja palvelupäälliköt sekä hankevastaavat uudistettuun hanketyön prosessiin, raportointitapoihin ja järjestelmiin. Hanketyön systematisoinnin tavoitteena on saada Luksia-tasoisista toimintaa ja raportointia tasalaatuisemmaksi sekä parantaa työn arviointia. Hanketyön seuranta varten Luksian tuloskorttiin lisättiin mittari: hankerahoituksen käyttöaste hankkeen päättyessä.

Pedagogisen kehittämisen ohjausryhmän johdolla kehitettiin Luksian oma projekti vuosille 2024–2025 (Tuotteet kuntoon -projekti), jota koordinoi kehittämisspäällikkö. Projektin toteuttaa luksialainen asiantuntijatiimi ja sen tavoitteena on varmistaa ja edistää Luksian vetovoimaa sekä lisätä opiskelijamääriä valmentamalla koulutuspäälliköitä ja opintoalojen avainhenkilöitä tuotteistamaan nykyistä joustavampia ja vetovoimaisempia koulutustuotteita Luksian tarjontaan.

Koulutuksen tulosalueen toimintatapojen yhtenäistämiseksi sekä koulutusten suunnittelun joustavoittamiseksi kehitettiin vuosisuunnittelun työkalu selkeyttämään opintoalojen koulutustarjontaa ja resurssisuunnittelua.

Tiedolla johtamista edistettiin erityisesti Strategiaraha 2022 -hankkeen kautta. Muita toteutuneita strategiarahoituksella tehtyjä hankkeita ovat Digiosaava- sekä Opva haltuun -hanke. Hanketyötä jatketaan edelleen vuoden 2024 aikana mm. myönnettyjen strategiarahoitusten turvin. Hankkeet ovat valtakunnallisia verkostohankkeita ja ne painottuvat digitaalisiin, johtamiseen sekä tieto-osaamiseen.

Luksiassa kehitettiin ja toteutettiin jo olemassa olevan kyselyn lisäksi opiskelijapalautekyselyt mm. yto-aineiden opetuksesta ja ohjauksesta sekä erityisestä tuesta. Kyselyistä saatua aineistoa hyödynnetään Luksian oman toiminnan ja laadun arvioinnissa ja toiminnan kehittämisen pohjana.

Markkinointi ja viestintä

Markkinoinnin ja viestinnän esihenkilönä toimii kuntayhtymän johtaja. Tiimi vastaa Luksian ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä sekä markkinoinnista. Yksi Luksian strategisista tavoitteista on onnistunut asiakaskokemus, johon pyritään muun muassa palvelemalla asiakkaita asiantuntevasti helposti saavutettavilla palveluilla. Sisäisen viestinnän osalta tämän tavoitteen saavuttamista tuettiin ottamalla käyttöön elokuussa 2023 opiskelijaintranet, joka toimii Luksian opiskelijoiden tieto- ja materiaalipankkina. Viime vuonna luotiin myös pelisäännöt hankeviestinnälle, kehitettiin toimiviksi havaittuja sisäisen viestinnän tilaisuuksia (esimerkiksi Luksia linjoilla -tilaisuudet) sekä tuettiin Luksian ohjausryhmien toimintaa sisäisen viestinnän edustuksella ko. ryhmissä.

Vuoden 2023 ulkoisen viestinnän ja markkinoinnin suurin yksittäinen ponnistus oli ulkoisen nettisivuston luksia.fi uudistaminen. Työ osoittautui haastavaksi, koska tietolähteitä oli

paljon ja kaikkia rajapintoja ei tunnettu. Osa suunnitelluista ratkaisuista jäi toteuttamatta tai ne tullaan toteuttamaan lähitulevaisuudessa.

Sivuston toteutuksessa päätätimenä oli asiakkaalle helppo Luksian palvelujen saavutettavuus. Uusittu luksia.fi on siis kauppapaikka, jolla pyritään maksimoimaan koulutusten saavutettavuus kohderyhmille. Jatkokehitys sivuston toimintojen osalta jatkuu vuoden 2024 aikana, jolloin parannetaan mm. sivujen automaatioita.

Tuloskortin 2023 toteutuminen tukipalveluissa

Näkökulma	Tavoitteet	Mittarit vuodelle 2023	Mittaritavoitteet 2023	Toteuma 2023 tukipalvelut	Toteuma 2022 tukipalvelut
Talous	Kannattava toiminta	Vuosikate	11,9 %*	15,7 %	10,1 %*
	Kannattava toiminta	Projektirahoitusten käyttöaste (sis.projektit), tukipalvelujen koordinoimat projektit (uusi)	75 %	92,8 % (päätyneet hankerahoitukset, koko kuntayhtymä) Kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen oli tukipalvelujen koordinoima projekti, jonka käyttöaste oli 88,57 %.	n/a
Asiakas	Asiakaspalaute	Palaute Luksian henkilökunnalta	väh. 4,0** (asteikko 1–5)	4,02	4,03**
Prosessi	Kestävän kehityksen toimenpideohjelman toteuttaminen	Energiansäästöohjelman laatiminen Luksian kiinteistöille (uusi)	Luksian omille kampuksille tehty energian säästö-ohjelma hyödyntäen uusiutuvia energianlähteitä ja energiatehokkaita toimintatapoja.	Lohjan kampukselle hankittiin kaukolämmön optimointijärjestelmä. Työsaliin lämpötilat on optimoitu käytön mukaan molemmilla kampuksilla. Ojakkalantie 2:n autohalliin vaihdettu energiaa säästävät ovet.	
	Sähköinen arkistointi	Sähköinen arkistointi otettu käyttöön Kansallisarkiston ohjeistuksen ja määräysten mukaisesti kuntayhtymässä (uusi)	Sähköinen arkistointiratkaisu on toteutettu niin tukipalvelujen kuin koulutuksen asiakirjojenkin osalta.	Dynasty asianhallintajärjestelmään on hankittu arkistointiosio. Koulutuksen asiakirjojen arkistointiratkaisu selvitetään ja toteutetaan vuoden 2024 aikana. Talous- ja palkkahallinnon arkistointiratkaisu on jo olemassa Rondo järjestelmässä, mutta sähköiseen arkistointiin liittyvä toimintatapojen muutostarve selvitetään ja toteutetaan v. 2024 aikana.	
	Palvelujen digitalisointi	Tukipalvelujen digitaalisten palvelujen lisääminen	Kiinteistöjen tiedot päivitetty ja tallennettu kiinteistöjärjestelmään.	Kiinteistöjen tiedot päivitetty SokoPro-projektipankkiin, mutta tietotekninen siirto kiinteistötietojärjestelmä Buildercomiin tekemättä. Tietohallinto käynnistää toimittajien keskeisen integraation edistämisen.	
Henkilöstö	Ammattitaitoinen henkilöstö	Henkilöstön kehittämiseen käytetty resurssi	Väh. 2 % henkilöstökuluista	1,4 %**	0,8 %**
		Henkilöstö- ja hyvinvointikyselyt (uusi)	Kyselyt käytössä koko henkilöstölle, numeraalista tavoitetta ei ensimmäiselle vuodelle.	Kysely tehty, erikseen esihenkilökysely ja henkilöstökysely	n/a
		Henkilöstön kehitysuunnitelmien toteutumisaste (uusi)	75 %	70,5 %	n/a

*sisältää myös konsernipalvelut (henkilöstöhallinto, markkinointi ja viestintä, työsuojelu)

**kuntayhtymätasoinen luku, ei laskettu erikseen tukipalveluille

Talousnäkökulma

Vuosikate, väh. 11,9 % toimintatuotoista

- Vuosikatetavoite 11,9 % toimintatuotoista ylittyi. Vuosikatetavoitteen ylittymiseen vaikutti arvioitua huomattavasti suuremmat korkotuotot ja toisaalta kuntayhtymän entisen sähköenergiatoimittajan konkurssipesästä tuloutetut saatavat (jakojäännös). Toimintakulut jäivät myös kokonaisuutena hieman alle talousarvion.

Projektirahoitusten käyttöaste, väh. 75 %

- Tavoite toteutui. Tavoite tarkoitti hankerahoitusten käyttöastetta (ulkoiset hankkeet), projektit ovat organisaation sisäisiä hankkeita. Kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen oli tukipalvelujen koordinoima hanke, jonka käyttöaste oli 88,57 %. Tämän hankkeen lisäksi tukipalvelujen edustus oli mukana muissakin vuonna 2023 päättyneissä hankkeissa ja organisaation sisäisissä projekteissa.

Asiakasnäkökulma

Palaute Luksian henkilökunnalta, väh. 4,0

- Tavoite toteutui. Palaute Luksian henkilökunnalta kokonaiskeskiarvolla 4,02 saavutti tavoitteen (4,0) ja oli edellisen tilikauden (4,03) tasolla. Tukipalvelujen keskiarvo oli 4,11 (4,14) ja konsernipalvelujen 3,70 (3,71). Vastaajia oli 97, mikä oli 34 edellistä vuotta vähemmän. Vastausprosentti jää vain noin neljännekseen koko henkilökunnan määrästä laskettuna. Tulevina vuosina on pohdittava sitä, millä keinoin kyselyn vaikuttavuutta ja vastausprosenttia saadaan lisättyä nykytasosta. Kehittämiskohteet olivat pitkälti samoja kuin edellisinäkin vuosina ja ne kohdistuivat tietojärjestelmien käytön haasteisiin, markkinoinnin ja viestinnän resurssien kohdentumiseen ja riittävyteen, henkilöstöjohtamisen jalkautumiseen kentälle ja hankintaosaamisen puutteisiin koko organisaation tasolla. Pääosin asiakaspalaute oli varsin myönteistä. Kehittämiskohteet käsitellään tulosityksikoittäin tukipalvelujen johtotiimissä sekä konsernipalveluissa kuntayhtymän johtajan koordinoimana. Tulosityksiköt laativat omat kehittämissyhteenvetonsa saadun palautteen perusteella. Korjaavat toimenpiteet huomioidaan yksiköiden toiminnan johtamisessa käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Yhteenvetona voi todeta, että asiakastyytyväisyyttä lisäksi avovastausten perusteella se, että mm. hankinnat, tiliointi ja toiminnallisten raporttien laatiminen olisi keskitetty vain tukipalveluihin ja että koulutuksen tulosalueen henkilökunta saisi keskittyä opettamiseen ja opetuksen esihenkilötoihin.

Prosessinäkökulma

Kestävän kehityksen toimenpideohjelman toteuttaminen, energiansäästöohjelma Luksian kiinteistöille

- Tavoite pääosin toteutui. Lohjan kampukselle hankittiin kaukolämmön optimointijärjestelmä. Työsalien lämpötilat on optimoitu käytön mukaan molemmilla kampuksilla. Ojakkalantie 2:n autohalliin vaihdettiin tilikauden aikana energiaa säästävät ovet. Ekokompassi-järjestelmä saatiin lähes valmiiksi auditointia varten. Uusiutuvat energialähteet (mm. aurinkopaneelit, maalämpö, bioenergia) otetaan huomioon osana peruskorjausinvestointeja molemmilla kampuksilla. Kestävä kehitys ja vastuullisuus on otettu huomioon myös tilikauden aikana päivitettyssä pienhankintaohjeessa ja tilikauden aikana tehdyissä hankinnoissa.

Sähköinen arkistointi otettu käyttöön Kansallisarkiston ohjeistuksen ja määräysten mukaisesti koko kuntayhtymässä

- Tavoite ei toteutunut. Dynasty asianhallinta-järjestelmään hankittiin syksyllä 2023 arkistointiosio, jota voidaan laajentaa myös koulutuksen asiakirjoihin. Koulutuksen asiakirjojen arkistointiratkaisu selvitetään ja toteutetaan vuoden 2024 aikana. Talous- ja palkkahallinnon arkistointiratkaisu on jo olemassa Rondo järjestelmässä,

mutta sähköiseen arkistointiin liittyvä toimintatapojen muutostarve selvitetään ja toteutetaan tilikauden 2024 aikana.

Tukipalvelujen digitaalisten palvelujen lisääminen, kiinteistöjen tiedot päivitetty ja tallennettu kiinteistötietojärjestelmään

- Tavoite toteutui osittain. Kiinteistöjen tiedot on päivitetty SokoPro-projektipankkiin, mutta tietotekninen siirto kiinteistötietojärjestelmä Buildercomiin tekemättä. Tietohallinto käynnistää toimittajien keskeisen integraation edistämisen.

Henkilöstönäkökulma

Henkilöstön kehittämiseen käytetty resurssi, vähintään 2 % henkilöstökuluista

- Toteuma oli henkilöstöhallinnon järjestelmään tehtyjen kirjausten mukaan 1,4 % eli tavoite ei toteutunut, mutta nousi edellisen tilikauden 0,8 %:sta. Tunnusluku on laskettu koko kuntayhtymän osalta eli sisältää sekä koulutuksen että tukipalvelujen kirjaukset. Webinaarit ja muut verkkokoulutukset ovat fyysisiä koulutuksia huomattavasti edullisempia kokonaiskustannuksiltaan (osallistuminen, matkakustannukset, työaika). Koulutusten ja muiden kehittämistilaisuuksien ajantasaiseen kirjaamiseen on syytä edelleen kiinnittää huomiota. Tämä ei ole vain esihenkilöiden vaan jokaisen henkilökuntaan kuuluvan huolehdittava asia.

Henkilöstö- ja hyvinvointikyselyt, kyselyt käytössä koko henkilöstölle, numeraalista tavoitetta ei ensimmäiselle vuodelle.

- Tavoite toteutui. Kyselyt tehtiin erikseen sekä henkilöstölle että esihenkilöille. Kyselyjen tulokset käytiin läpi tulosityksiköittäin sekä tiivistetysti hallitukselle ja kaikille esihenkilöille. Kyselyjen tuloksia ja johtopäätöksiä käytiin läpi myös arviointikeskusteluissa.

Henkilöstön kehityssuunnitelmien toteutumisaste, 75 %

- Kehityskeskustelujen yhteydessä sovitaan, minkälaista osaamista työntekijän on tarkoituksenmukaista hankkia. Yhdessä sovitut kehittymiset kirjataan ja niiden toteutumista tarkastellaan tilikauden lopussa. Suunnitelluista tavoitteista toteutui 70,5 %, joka on hyvä osuus, koska osa sovitusta asioista on suunniteltu kestävämmän kauemmin kuin yhden tilikauden, esimerkiksi osaamismerkkit.

Taloudelliset tavoitteet

Vuosi	Ta-2023	Tot-2023
Toimintatulot	10 094 361	10 247 401
Toimintamenot	9 155 017	9 013 882
Toimintakate	939 344	1 233 519
Vuosikate	892 344	1 604 450
Poistot	1 874 649	1 601 997
Rahoitustuotot	6 000	421 139
Rahoitusmenot	53 000	50 208
Tilikauden tulos	-982 305	2 453
Investoinnit	2 378 400	803 657
Vuosikate-%	8,8 %	15,7 %

Henkilöstösuunnitelma

Ta htv2, 2023 Tot htv2, 2023

Muu henkilöstö	50,9	51,3
Esihenkilöt	10,8	10,7
Tulosalue yhteensä	61,7	62,0

Tulosalueen tulevaisuuden näkymät

Tulosalueen lähitulevaisuuden kärkiä ovat talouden ja toiminnan tasapainottaminen, uuteen tulevaan rahoituslakiin sopeutuminen sekä sähköisten, automatisoitujen toimintaprosessien kehittäminen. Viimeksi mainitusta esimerkkejä ovat sähköinen arkistointi koko kuntayhtymässä ja tiedolla johtamisen edistäminen mm. TCD-raportointiohjelman hyödyntämisen kautta. Rahoituksen kiristyminen ja pirstaloituminen sekä ennustettavuuden vaikeutuminen edellyttävät kustannustietoisuuden ja talouden seurannan tehostamista koko organisaatiossa. Hankintaosaamisen parantaminen ja laajentaminen koko kuntayhtymässä nykyisestä varsin kapeasta osaamistasosta on toteutettava osana toiminnan ja talouden tasapainottamisohjelmaa. Sisäisten palveluiden toteutusmallit, palvelukuvaukset, osaamisvaatimukset ja tehtäväkuvat on käytävä kriittisesti ja perusteellisesti läpi talouden ja toiminnan tasapainottamisen yhteydessä.

Talous- ja toimintasuunnitelmavuosien 2025–2026 merkittävimmät yksittäiset kehittämiskohteet ovat investointiohjelman mukaisten peruskorjausten jatkaminen sekä Toivonkadun että Ojakkalantien kampuksilla, tiedolla johtamisen tehostaminen tukipalvelujen ja koko kuntayhtymän prosesseissa sekä sisäisen kustannuslaskennan kehittäminen. Viimeksi mainitun osalta tärkeintä on oikeiden ja ajantasaisten lähtötietojen varmistaminen yhdessä koulutuksen tulosalueen kanssa. Tukipalvelujen eri tulosyksiköt päivittävät soveltuvin osin omia prosessejaan ja palvelukuvauksiaan vastaamaan koulutuksen pääprosessien tukipalveluilta tarvitsemia palveluita. Palvelukuvauksissa johtoryhmä on tilaajan roolissa ja määrittelee suuret linjat siitä, mitä palveluita eri tulosyksiköiltä edellytetään.

Henkilöstön digitaitoja kehitetään tarjoamalla edellytyksiä itseopiskeluun mm. Eduhousen koulutusportaalia hyödyntämällä, esimerkiksi varmistamalla henkilöstön tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden riittävä taso. Luksian taloudellisten ja operatiivisten toimintaedellytysten turvaamiseksi Luksian tietoturvallisuutta kehitetään vastaamaan Tiedonhallintalaissa (906/2019) asetettuja tavoitteita.

Konsernipalveluissa tavoitteena on riskienhallinnan sekä kehittämis- ja laatutyön integroiminen osaksi strategista ja operatiivista johtamista. Riskienhallinnassa hyödynnetään TCD-raportointiohjelman tarjoamia kyselylomakkeita ja kiinteää yhteyttä strategisten tavoitteiden seurantaan. Henkilöstöpalveluissa HR-prosessien kehittäminen (esim. palkkausjärjestelmän osittainen uudistaminen, HR-järjestelmän sisällön kattavuus, työn sisällön ja vaativuuden arviointi) jatkuu. Koulutusten markkinoinnissa tiivistetään koulutusalojen ja konsernipalvelujen välistä yhteistyötä.

Henkilöstöresurssien optimaalinen käyttö edellyttää tukipalvelujen palvelukuvausten ja henkilöstön toimenkuvien säännöllistä uudelleen tarkastelua. Henkilöstön tehtäväkuvien on oltava joustavia organisaation tarpeen ja toimintaympäristön muutosten niin edellyttäessä. Yhä enenevässä määrin on panostettava koko henkilökunnan osaamisen parantamiseen niissä asioissa, jotka ovat tavalla tai toisella muodostuneet kehittämiskohteiksi kuntayhtymän pää- ja tukiprosessien välisessä sujuvuudessa.

Koko kuntayhtymän toiminnan kehittämisessä on muistettava pitää asiakasnäkökulma keskiössä. Kuntayhtymä on olemassa opiskelijoita varten ja se pitää näkyä kirkkaasti myös tukipalvelujen tuottamissa palveluissa.

4 Talousarvion toteutuminen

4.1 Käyttötaloulososan toteutumisvertailu

(€) ulkoiset ja sisäiset erät	Talousarvio 2023	Toteutunut 2023	Talousarvio poikkeama
Ammatillinen koulutus			
Toimintatulot	37 212 002	36 454 873	-757 129
Valmisteveraston muutos	109 000	105 950	-3 050
Toimintamenot	36 109 677	35 474 857	-634 820
Toimintakate	1 211 325	1 085 966	-125 359
Rah.tuotot ja -menot	0	-28	-28
Poistot	415 960	390 187	-25 773
Tilikauden tulos	795 365	695 751	-99 614
Koulutuksen tuki ja kehittäminen			
Toimintatulot	4 455 857	3 933 711	-522 146
Toimintamenot	4 611 755	4 103 757	-507 998
Toimintakate	-155 898	-170 046	-14 148
Rah.tuotot ja -menot	0	-1	-1
Poistot	30 348	17 997	-12 351
Tilikauden tulos	-186 246	-188 043	-1 797
Koulutus yhteensä			
Toimintatulot	41 667 859	40 388 584	-1 279 275
Valmisteveraston muutos	109 000	105 950	-3 050
Toimintamenot	40 721 432	39 578 613	-1 142 819
Toimintakate	1 055 427	915 921	-139 506
Rah.tuotot ja -menot	0	-29	-29
Poistot	446 308	408 184	-38 124
Tilikauden tulos	609 119	507 708	-101 411
Tukipalvelut			
Toimintatulot	10 094 361	10 247 401	153 040
Toimintamenot	9 155 017	9 013 882	-141 135
Toimintakate	939 344	1 233 519	294 175
Rah.tuotot ja -menot	-47 000	370 931	417 931
Poistot	1 874 649	1 601 997	-272 652
Tilikauden tulos	-982 305	2 453	984 758
Käyttötalous yhteensä			
Toimintatulot	51 762 220	50 635 985	-1 126 235
Valmisteveraston muutos	109 000	105 950	-3 050
Toimintamenot	49 876 449	48 592 495	-1 283 954
Toimintakate	1 994 771	2 149 440	154 669
Rah.tuotot ja -menot	-47 000	370 902	417 902
Poistot	2 320 957	2 010 181	-310 776
Tilikauden tulos	-373 186	510 161	883 347

4.2 Investointiosan toteutumisvertailu

Tulosalueet	Talousarvio 2023	Toteutunut 2023	Talousarvio poikkeama	Talousarvio käyttö %
Koulutus				
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	1 000 000	6 883	993 117	0,7 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 000	12 378	17 622	41,3 %
Koneet ja kalusto	765 000	465 836	299 164	60,9 %
Koulutus yhteensä	1 795 000	485 097	1 309 903	27,0 %
Tukipalvelut				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	97 400	68 687	28 713	70,5 %
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennukset	1 815 000	369 838	1 445 162	20,4 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	100 000	0	100 000	0,0 %
Koneet ja kalusto	366 000	365 132	868	99,8 %
Tukipalvelut yhteensä	2 378 400	803 657	1 574 743	33,8 %
Investointi menot yhteensä	4 173 400	1 288 754	2 884 646	30,9 %
Investointi tulot yhteensä				
Investoinnit yhteensä	4 173 400	1 288 754	2 884 646	30,9 %

4.3 Investointiosan toteutumisvertailu

Tulosalueet	Talousarvio 2023	Toteutunut 2023	Talousarvio poikkeama	Talousarvio käyttö %
Koulutus				
Kauneudenhoitoala				
Pesukone	20 000	14 524	5 476	72,6 %
Ravintola- ja cateringala				
Koulutusravintolan tarjoiluastiasto	20 000	19 453	547	97,3 %
Media-ala				
AV-studio	0	17 559	-17 559	0,0 %
Tietokoneet	15 000	17 228	-2 228	114,9 %
Kamera	10 000	0	10 000	0,0 %
Autoala pienkonekorjaus				
Koneet ja laitteet	150 000	0	150 000	0,0 %
Autoala vauriokorjaus				
Koneet ja laitteet	0	63 832	-63 832	0,0 %
Logistiikka				
Kuorma-auto	250 000	174 430	75 570	69,8 %
Matkailuala				
Oppimisympäristön perustaminen	20 000	0	20 000	0,0 %
Kone- ja tuotantotekniikka				
Koneet ja laitteet	30 000	0	30 000	0,0 %
Sähkö- ja automaatiotekniikka				
Robotti	15 000	0	15 000	0,0 %
Rakennusala				
Levysirkkeli	15 000	21 557	-6 557	143,7 %
Rakennusala, maanrakennus				
Kuorma-auto	100 000	80 124	19 876	80,1 %
Opetusauto	0	20 563	-20 563	0,0 %
Talotekniikka				
Koneet ja kalusteet	100 000	36 567	63 433	36,6 %
Suojakaasuverkko	30 000	12 378	17 622	41,3 %
Prosessiteollisuus				
Koneet ja laitteet	20 000	0	20 000	0,0 %
Asuntola				
Julkisivun peruskorjaus	1 000 000	0	1 000 000	0,0 %
Huoneistojen peruskorjaus	0	6 883	-6 883	0,0 %
Koulutus yhteensä	1 795 000	485 097	1 309 903	27,0 %

Tukipalvelut

Konsernipalvelut

Dynasty-arkisto	27 400	16 700	10 700	61,0 %
TCD-raportointityökalu	0	3 800	-3 800	0,0 %

Viestintä ja markkinointi

Nettisivut	50 000	25 691	24 309	51,4 %
Opiskelijaintra	20 000	22 496	-2 496	112,5 %

Tietohallinto

Henkilökunnat tietokoneet	30 000	0	30 000	0,0 %
Palvelimet	15 000	0	15 000	0,0 %

Ravitsemispalvelut

Lautaset	12 000	12 881	-881	107,3 %
Patapesukone	20 000	32 614	-12 614	163,1 %
Uunit	21 000	13 080	7 920	62,3 %

Kiinteistöpalvelut, Toivonkatu

IV-koneet	260 000	52 759	207 241	20,3 %
Katon peruskorjaus Tk 4	300 000	0	300 000	0,0 %
Katon peruskorjaus Tk 2	700 000	0	700 000	0,0 %
Kellarikerroksen peruskorjaus Tk 4	500 000	0	500 000	0,0 %
Uudisrakennus	0	38 558	-38 558	0,0 %
Harjun koulu	0	50 000	-50 000	0,0 %
Piha-alue	0	17 626	-17 626	0,0 %
Aurinkopaneelijärjestelmä Tk 2	100 000	0	100 000	0,0 %
Ulkokuntosali	100 000	103 508	-3 508	103,5 %
Kaukolämmön paineenleikkaus	0	16 450	-16 450	0,0 %
Työsaliin muutokset Tk 2A	0	129 065	-129 065	0,0 %

Kiinteistöpalvelut, Ojakkalantie

Ovet B- ja C-osaan	55 000	86 956	-31 956	158,1 %
Pakettiauto	40 000	37 793	2 207	94,5 %
Laitoshuollon yhdistelmäkonet	28 000	0	28 000	0,0 %
Ulkokuntosali	100 000	131 180	-31 180	131,2 %
Sähköjärjestelmien ja valaistuksen peruskorjaus	0	12 500	-12 500	0,0 %

Tukipalvelut yhteensä

2 378 400	803 657	1 574 743	33,8 %
------------------	----------------	------------------	---------------

Investoinnit yhteensä

4 173 400	1 288 754	2 884 646	30,9 %
------------------	------------------	------------------	---------------

4.4 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

(Sisältää ulkoiset ja sisäiset erät)

	Talousarvio 2023	Toteutunut 2023	Talousarvio poikkeama	Talousarvio käyttö %
Toimintatulot				
Myyntituotot	46 332 261	44 515 339	-1 816 922	96,1 %
Maksutuotot	5 300	2 286	-3 014	43,1 %
Tuet ja avustukset	413 420	699 557	286 137	169,2 %
Muut toimintatuotot	5 011 239	5 418 802	407 563	108,1 %
Toimintatuotot yhteensä	51 762 220	50 635 985	-1 126 235	97,8 %
Valmistevarastojen muutos	109 000	105 950	-3 050	97,2 %
Toimintamenot				
Palkat ja palkkiot	17 110 760	17 176 918	66 158	100,4 %
Henkilösivukulut	3 531 673	3 500 345	-31 328	99,1 %
Palvelujen ostot	19 311 810	17 506 832	-1 804 978	90,7 %
Aineet ja tarvikkeet	3 746 732	4 023 173	276 441	107,4 %
Avustukset	220 600	259 070	38 470	117,4 %
Muut toimintakulut	5 954 874	6 126 157	171 283	102,9 %
Toimintakulut yht.	49 876 449	48 592 495	-1 283 954	97,4 %
Toimintakate	1 994 771	2 149 440	154 669	107,8 %
Rahoitustulot ja -menot	-47 000	370 902	417 902	-789,2 %
Vuosikate	1 947 771	2 520 342	572 571	129,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	2 320 957	2 010 181	-310 776	86,6 %
Tilikauden tulos	-373 186	510 161	883 347	-136,7 %
Poistoero	321 000	354 496	33 496	110,4 %
Varausten vähennys (+)	0	1 500 000	1 500 000	
Varausten lisäys (-)	0	-2 350 000	-2 350 000	
Tilikauden ali-/ylijäämä	-52 186	14 657	66 843	-28,1 %
Tunnusluvut				
Toimintatulot/-menot %	103,8	104,2	0,4	
Toimintakate %	3,9	4,2	0,4	
Vuosikate %	3,8	5,0	1,3	
Poisto %	4,5	4,0	-0,5	
Tilikauden tulos %	-0,7	1,0	1,7	
Tuloksen jakautuma				
Ammatillinen koulutus	795 365	695 751	-99 614	87,5 %
Koulutuksen tuki ja kehittäminen	-186 246	-188 043	-1 797	101,0 %
Tukipalvelut	-982 305	2 453	984 758	-0,2 %
Yhteensä	-373 186	510 161	883 347	-136,7 %
Poistoero	321 000	354 496	33 496	110,4 %
Varausten muutos (netto)	0	-850 000	-850 000	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-52 186	14 657	66 843	-28,1 %

4.5 Rahoitusosan toteutumisvertailu

	Talousarvio 2023	Toteutunut 2023	Talousarvio poikkeama	Talousarvio käyttö %
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 948 000	2 520 342	572 342	129,4 %
Tulorahoituksen korjauserät	0	-327	-327	0,0 %
	1 948 000	2 520 015	572 015	129,4 %
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 173 000	-1 288 754	2 884 246	30,9 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	327	327	0,0 %
	-4 173 000	-1 288 427	2 884 573	30,9 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 225 000	1 231 588	3 456 588	-55,4 %
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-511 000	-510 638	362	99,9 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 000	-2 293	707	76,4 %
Vaihto-omaisuuden muutos	-120 000	-114 436	5 564	95,4 %
Saamisten muutos	-260 000	-287 102	-27 102	110,4 %
Korottomien velkojen muutos	183 000	189 947	6 947	103,8 %
Rahoituksen rahavirta	-711 000	-724 522	-13 522	101,9 %
Rahavarojen muutos	-2 936 000	507 066	3 443 066	17,3 %
Kassavarat 31.12.	15 267 000	18 330 962		
Kassavarat 1.1.	18 203 000	17 823 896		
	-2 936 000	507 066		

4.6 Yhteenveto yhtymäkokouksen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat			Tuloarviot		
	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama
1 000 €						
Käyttötalousosa						
Ammatillinen koulutus	36 001	35 369	-632	37 212	36 455	-757
Koulutuksen tuki ja kehittäminen	4 612	4 104	-508	4 456	3 934	-522
Tukipalvelut	9 155	9 014	-141	10 094	10 247	153
Tuloslaskelmaosa						
Rahoitustulot ja -menot	53	50	-3	6	421	415
Investointiosa						
Ammatillinen koulutus	795	478	-317			
Koulutuksen tuki ja kehittäminen	1 000	7	-993			
Tukipalvelut	2 378	804	-1 575			
Rahoitusosa						
Antolainauksen muutokset	0	0	0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 225	1 232	3 457			
Yhteensä	51 769	51 057	-712	51 768	51 057	-711

5 Tuloslaskelma

Toteutunut	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	30 612 938,02		30 451 393,46	
Maksutuotot	2 286,00		5 050,00	
Tuet ja avustukset	699 557,47		880 489,95	
Muut toimintatuotot	279 119,82	31 593 901,31	102 127,80	31 439 061,21
Valmisteverastojen muutos		105 950,29		115 108,19
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	17 176 918,20		16 483 890,74	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	2 814 078,82		3 443 567,51	
Muut henkilösivukulut	686 266,04		428 088,60	
Palveluiden ostot	3 610 142,10		4 185 319,96	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	4 017 461,77		3 774 705,28	
Avustukset	259 070,28		142 923,93	
Muut toimintakulut	986 474,46	29 550 411,67	1 168 540,85	29 627 036,87
Toimintakate		2 149 439,93		1 927 132,53
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	412 664,68		29 402,84	
Muut rahoitustuotot	8 473,99		5 839,94	
Korkokulut	-49 969,64		-52 827,62	
Muut rahoituskulut	-266,86	370 902,17	-6 583,93	-24 168,77
Vuosikate		2 520 342,10		1 902 963,76
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	2 010 181,08		1 664 400,39	
Arvonalentumiset	0,00	2 010 181,08	0,00	1 664 400,39
Tilikauden tulos		510 161,02		238 563,37
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		354 495,82		-9 222,50
Varausten vähennys (+)		1 500 000,00		500 000,00
Varausten lisäys (-)		-2 350 000,00		-700 000,00
Tilikauden yli-/alijäämä		14 656,84		29 340,87

6 Rahoituslaskelma

	Toteutunut 2023	Toteutunut 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 520 342	1 902 964
Tulorahoituksen korjaukset	-327	-13 837
	2 520 015	1 889 127
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 288 754	-3 535 206
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	327	13 097
	-1 288 427	-3 522 109
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 231 588	-1 632 982
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-510 638	-510 638
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 293	8 193
Vaihto-omaisuuden muutos	-114 436	-122 004
Saamisten muutos	-287 102	130 942
Korottomien velkojen muutos	189 947	-1 879 121
	-724 522	-2 372 629
Rahavarojen muutos	507 066	-4 005 611
Kassavarat 31.12.	18 330 962	17 823 896
Kassavarat 1.1.	17 823 896	21 829 507
	507 066	-4 005 611

7 Tase 31.12.2023

Vastaavaa	31.12.2023		31.12.2022	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		41 636,63		61 878,47
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet	777 459,00		777 459,00	
Rakennukset	33 221 886,99		34 196 216,49	
Kiinteät rakenteet	1 019 424,22		880 149,00	
Koneet ja kalusto	1 813 968,52		1 702 708,25	
Muut aineelliset hyödykkeet	8 409,00		8 409,00	
Keskeneräiset hankkeet	<u>140 828,84</u>	36 981 976,57	<u>118 220,27</u>	37 683 162,01
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		494 033,17		494 033,17
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	73 039,05		64 553,26	
Keskeneräiset tuotteet	<u>1 253 348,13</u>	1 326 387,18	<u>1 147 397,84</u>	1 211 951,10
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset	33 371,34		33 371,34	
Muut saamiset	53 536,40		53 536,40	
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	398 007,28		413 546,94	
Muut saamiset	293 518,69		353 709,77	
Siirtosaamiset	<u>783 352,53</u>	1 561 786,24	<u>420 519,98</u>	1 274 684,43
Rahoitusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	10 495,00		10 495,00	
Sijoitukset	<u>13 000 000,00</u>	13 010 495,00	<u>14 000 000,00</u>	14 010 495,00
Rahat ja pankkisaamiset		<u>5 320 466,56</u>		<u>3 813 400,70</u>
Vastaavaa yhteensä		<u>58 736 781,35</u>		<u>58 549 604,88</u>
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Peruspääoma	13 159 802,00		13 133 457,88	
Muut omat rahastot	1 640 868,16		1 640 868,16	
Edellisten tilikausien ylijäämä	13 353 856,64		13 324 515,77	
Tilikauden yli/alijäämä	<u>14 656,84</u>	28 169 183,64	<u>29 340,87</u>	28 128 182,68
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset				
Poistoero	11 694 665,03		12 049 160,85	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>3 550 000,00</u>	15 244 665,03	<u>2 700 000,00</u>	14 749 160,85
Pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset		124 260,00		124 260,00
Toimeksiantojen pääomat				
Lahjoitusrahastojen varat		83 122,56		85 415,78
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta		10 468 086,00		10 978 724,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	510 638,00		510 638,00	
Saadut ennakot	633 627,67		403 519,92	
Ostovelat	1 446 572,52		1 565 194,34	
Muut velat	374 852,99		381 814,81	
Siirtovelat	<u>1 681 772,94</u>	4 647 464,12	<u>1 622 694,50</u>	4 483 861,57
Vastattavaa yhteensä		<u>58 736 781,35</u>		<u>58 549 604,88</u>

8 Konsernin tuloslaskelma

Toteutunut	1.1. - 31.12.2023		1.1. - 31.12.2022	
Toimintatuotot		31 764 656,76		32 207 763,18
Valmistevaraston muutos		105 950,29		115 108,19
Toimintakulut		29 667 761,34		30 000 453,97
Toimintakate		2 202 845,71		2 322 417,40
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	413 346,14		29 036,94	
Muut rahoitustuotot	8 473,99		5 839,94	
Korkokulut	-29 261,76		-54 492,51	
Muut rahoituskulut	-266,86	392 291,51	-6 586,73	-26 202,36
Vuosikate		2 595 137,22		2 296 215,04
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		2 293 456,72		1 213 255,60
Arvonalentumiset		0,00		0,00
Tilikauden tulos		301 680,50		1 082 959,44
Tilinpäätössirrot		0,00		0,00
Tilikauden verot		-27,42		-41 779,74
Tilikauden yli-/alijäämä		301 653,08		1 041 179,70

9 Konsernin rahoituslaskelma

	Toteutunut 2023	Toteutunut 2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 595 137	2 296 215
Tulorahoituksen korjauserät	-354	-530 728
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 288 754	-3 535 206
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	327	1 013 097
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 306 356	-756 622
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-586 404	-1 031 253
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-277	-76 503
Oman pääoman muutokset	59 715	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 293	8 193
Vaihto-omaisuuden muutos	-114 436	-122 004
Saamisten muutos	-335 489	11 437
Korottomien velkojen muutos	83 103	-1 947 857
Rahoituksen rahavirta	-896 081	-3 157 988
Rahavarojen muutos	410 275	-3 914 610
Rahavarat 31.12.	18 432 817	18 022 543
Rahavarat 01.01.	18 022 543	21 937 153
	410 275	-3 914 610

10 Konsernitase

Vastaavaa	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat	38 043 871,29	39 048 574,21
Aineettomat hyödykkeet	62 491,93	82 733,77
Aineettomat oikeudet	62 491,93	82 733,77
Aineelliset hyödykkeet	37 923 830,91	38 908 291,99
Maa-alueet	845 260,26	845 260,26
Rakennukset	34 095 940,07	35 353 545,21
Kiinteät rakenteet	1 019 424,22	880 149,00
Koneet ja kalusto	1 813 968,52	1 702 708,25
Muut aineelliset hyödykkeet	8 409,00	8 409,00
Keskeneräiset hankkeet	140 828,84	118 220,27
Sijoitukset	57 548,45	57 548,45
Osakkeet ja osuudet	57 548,45	57 548,45
Vaihtuvat vastaavat	21 221 483,96	20 361 284,37
Vaihto-omaisuus	1 326 387,18	1 211 951,10
Saamiset	1 462 279,30	1 126 790,54
Pitkäaikaiset saamiset	126 641,89	126 641,89
Lyhytaikaiset saamiset	1 335 637,41	1 000 148,65
Rahoitusarvopaperit	13 015 350,11	14 011 489,67
Rahat ja pankkisaamiset	5 417 467,37	4 011 053,06
Vastaavaa yhteensä	<u>59 265 355,25</u>	<u>59 409 858,58</u>
Vastattavaa		
Oma pääoma	43 552 499,75	43 191 131,37
Peruspääoma	13 159 802,00	13 133 457,88
Muut omat rahastot	1 704 642,44	1 704 642,44
Edellisten tilikausien ylijäämä	28 386 402,23	27 311 851,35
Tilikauden yli/alijäämä	301 653,08	1 041 179,70
Pakolliset varaukset	124 260,00	124 260,00
Muut pakolliset varaukset	124 260,00	124 260,00
Toimeksiantojen pääomat	83 122,56	85 415,78
Lahjoitusrahastojen varat	83 122,56	85 415,78
Vieras pääoma	15 505 472,94	16 009 051,43
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	10 804 900,98	11 391 304,61
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	554 696,65	554 974,02
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 145 875,31	4 062 772,80
Vastattavaa yhteensä	<u>59 265 355,25</u>	<u>59 409 858,58</u>

11 Tilinpäätöksen liitetiedot

11.1 Tilinpäätöksen laadintaperusteet

Tilinpäätöksen 2023 laadinnassa on noudatettu kuntalain 113–115 §:n säädöksiä tilinpäätöksen laadinnasta sekä kirjanpitolain säädöksiä ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia suosituksia kuntalain puitteissa.

Tilinpäätöksen laajuus ja vertailukelpoisuus edelliseen vuoteen

Kuntayhtymän (emoyhteisö) tilinpäätös pois lukien tytäryhtiöiden, Koy Luksian Opiskelija-asunnot Oy:n ja Luksia koulutus Oy:n tilinpäätökset, on edelleen toimintakertomuksen lähtökohta. Kuntayhtymän tilinpäätös kuntayhtymä- ja kuntakonsernitasoisesti ajalta 1.1.–31.12.2023 on vertailukelpoinen tilikauden 1.1.–31.12.2022 tilinpäätöksen kanssa.

Tulosalueet jakaantuvat tulosityksiköihin ja kustannuspaikkoihin, joita ovat opintoalat ja muut toiminnalliset yksiköt.

Kuntayhtymän tuloksen seurannan perustason tilikaudella ovat muodostaneet seuraavat tulos- ja vastuualueet:

1. Koulutus
2. Tukipalvelut
3. Ammatillinen koulutus (vastuualue)
4. Koulutuksen tuki ja kehittäminen (vastuualue)

Yllä mainitut kaksi vastuualuetta kuuluvat koulutuksen tulosalueeseen.

Tuottojen, kulujen ja poistojen jaksotukset

Tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu tulojen ja menojen jaksotusten osalta suoriteperiaatetta ja poistojen osalta suunnitelman mukaista poistokäytäntöä.

Myyntituotot on tuloutettu asiakaslaskutuksen mukaisesti vuodelle 2023 niin, että suoritteen myynti on tuloutettu sen luovutuksen tapahduttua. Jos hanke on keskeneräinen 31.12.2023 ja sen valmistuminen siirtyy vuodelle 2024, on siihen kohdistuneet menot aktivoitu taseen vaihto-omaisuuteen (keskeneräiset työt).

Kuntayhtymällä oli Karhu Voima Oy:n kanssa määräaikainen sähköntoimitussopimus 31.12.2023 asti sekä optio 31.12.2025 asti. Tehdyt sähkön hinnankiinnitykset olisivat päättyneet 31.12.2024. Karhu Voima Oy asetettiin konkurssiin 22.9.2022. Ennakkojako-osuuslaskelman (Karhu Voima Oy:n konkurssipesä) mukaan saimme 30,147 % jako-osuuden kuten kaikki muutkin velkojat konkurssipesän varoista. Tämä jako-osuus 30,147 % on 158 386,45 euroa, joka on kirjattu kuntayhtymän tuottoihin muut tuotot-tilille. Jako-osuus on kirjautunut kuntayhtymän pankkitilille 21.12.2023. Kuntayhtymä haki alun perin 525 377,25 euron saatavaa, joka oli laskettu hintakiinnitysten päättymispäivään 31.12.2024 asti.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyneiden lomapalkkavelka 26 344,12 € kirjattiin avaavaan taseeseen peruspääomaa vastaan.

Investointivarausta purettiin vuodelta 2021 yhteensä 1 500 000 € ja uutta investointivarausta tehtiin yhteensä 2 350 000 € Toivonkatu 4:n talotekniikkasaneerausta varten. Investointivarausten nettomuutos oli 850 000 € (varauksen lisäys). Investointivarausten purkamisen syynä oli vuonna 2021 tehdyn 1,5 M€:n investointivarausten Toivonkatu 4:n putkiston linjasaneerauksen täsmentyminen koko Toivonkatu 4:n koko talotekniikan uusimiseksi.

Kuntayhtymä sai vuoden 2023 aikana lisäsuoritepäätöksillä lisätuloja tilikaudelle 2023 yhteensä 89 274 € oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamisen kokeiluun. Saadun lisärahoituksen määrä on pudonnut jyrkästi kahdesta edellisestä tilikaudesta.

Pakollisia varauksia on tilinpäätöksessä jäljellä yhteensä 124 260 €. Se muodostui Rissalankujan omakotitalokiinteistön korjauskulujen varauksesta.

Poistoeron vähennys oli vuoden 2023 tilinpäätöksessä 354 496 €. Se muodostui seuraavasti.

Poistoeroa on purettu seuraavasti:

Uudisrakennus 1A	205 000,00
Uudisrakennus 1B	85 000,00
Ojakkalantie	31 000,00
<u>Toivonkatu 2 piha-alue</u>	<u>33 495,82</u>
	354 495,82

Sisäiset veloitukset

Sisäisiä veloituksia on tehty vuoden aikana kuntayhtymän eri yksiköiden kesken niiden käyttämien suoritteiden mukaisesti, jotka tilinpäätöksen yhteydessä on tarkistettu. Kiinteistöhoidon kustannukset on veloitettu eri yksiköiltä kuukausittaisen neliövuokran mukaan, jotka tilinpäätöksen yhteydessä on tarkistettu vastaamaan toteutuneita toimipaikkakohtaisia kiinteistöhoidon keskimääräisiä ylläpitokustannuksia.

Opiskelijaruokailun kustannukset on veloitettu opintoaloilta opiskelijamäärien mukaan.

Talousarviovertailussa käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosassa ovat sisäiset tapahtumat mukana.

Kuntayhtymän ulkoinen tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma on laadittu niin, että sisäiset tapahtumat eivät ole mukana.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kuntayhtymäkokouksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua yhtymäkokouksen 16.6.2020 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistomenetelmä on tasapoisto.

Arvioidut poistoajat ja -menetelmät ovat:

	Poisto aika	Poistomenetelmä
Hallinto- ja laitosrakennukset	30–40 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	40 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Kevyet kuljetusvälineet	5 vuotta	tasapoisto
Raskaat kuljetusvälineet	10 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	4 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	4–5 vuotta	tasapoisto

Alle 10 000 € hankinta on kirjattu vuosikuluihin. Rakentamiseen liittyvissä hankkeissa alle 20 000 € hankinnat on kirjattu vuosikuluihin

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihintaperiaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon tai luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Kuntayhtymän vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaisen tuloslaskelman ja taseen tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2022 vastaaviin tietoihin.

Vuoden 2023 kirjanpidossa keskeneräisten rakennusten materiaalit on käsitelty valmisteveraston muutostilillä.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Konsernitilinpäätös on laadittu kuntayhtymän ja sen tytäryhtiöiden Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asuntojen ja Luksia koulutus Oy:n tulos-, rahoitus- ja taselaskelmien yhdistelmänä.

Kuntayhtymän ja konserniyhtiön väliset sisäiset tapahtumat on eliminoitu. Poistojen osalta on tehty poistoerokirjaus Koy Luksian opiskelija-asuntojen (tytäryhtiö) poistojen osalta, jonka tuloksena kyseisen tytäryhtiön poistot on saatettu kuntayhtymän suunnitelmallisen poistokäytännön mukaiseksi.

Koy Luksia Opiskelija-asunnot Oy teki 33 371,18 euron alaskirjauksen omaan taseeseen konsernilainasta, joka oli merkitty eri suuruisuksena tytäryhtiön ja emoyhteisön taseeseen. Tehdyn alaskirjauksen jälkeen konsernilaina on oikein myös Koy Luksia Opiskelija-asunnot Oy:n taseessa.

Konsernituloslaskelman ja konsernitaseen osalta on laadittu erikseen liitetiedot.

11.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot eriteltynä	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Valtionosuusrahoitus	29 068 758,00	28 854 953,00	29 068 758,00	28 854 953,00
Muut myyntituotot	1 544 180,02	1 596 440,46	1 510 845,39	1 722 555,08
Maksutuotot	2 286,00	5 050,00	2 286,00	5 050,00
Muut tuet ja avustukset	699 557,47	880 489,95	699 557,47	880 489,95
Vuokratuotot	96 966,36	66 395,52	84 114,36	38 050,03
Muut toimintatuotot	182 153,46	35 732,28	399 095,54	706 665,12
Yhteensä	31 593 901,31	31 439 061,21	31 764 656,76	32 207 763,18

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Muut myyntivoitot	326,61	13 096,78	326,61	488 207,96
Muut toimintakulut				
Muut myyntitappiot	12 105,91	5 200,95	12 301,47	5 718,11

11.3 Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Poistamaton hankintameno 1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	Rahoitusosuudet	Siirrot erien välillä	Tilinkauden poistot	Lisäpoistot	Kirjanpito-arvo 31.12.2023
Maa- ja vesialueet	777 459,00							777 459,00
Rakennukset	34 196 216,49	304 578,48				1 278 907,98		33 221 886,99
Kiinteät rakenteet ja laitteet	880 149,00	252 314,61				113 039,39		1 019 424,22
Koneet ja kalusto	1 702 708,25	709 252,14				597 991,87		1 813 968,52
Muut aineelliset hyödykkeet	8 409,00							8 409,00
Keskeneräiset hankinnat	118 220,27	715 280,91	692 672,34					140 828,84
Osakkeet ja osuudet	494 033,17							494 033,17
Yhteensä	38 239 073,65	1 981 426,14	692 672,34	0,00	0,00	2 010 181,08	0,00	37 517 646,37

Konsernin pysyvät vastaavat	Poistamaton hankintameno 1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	Rahoitusosuudet	Siirrot erien välillä	Tilinkauden poistot	Lisäpoistot	Kirjanpito-arvo 31.12.2023
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00							0,00
Maa- ja vesialueet	845 260,26							845 260,26
Rakennukset	35 353 545,21	304 578,48				1 562 183,62		34 095 940,07
Kiinteät rakenteet ja laitteet	880 149,00	252 314,61				113 039,39		1 019 424,22
Koneet ja kalusto	1 702 708,25	709 252,14				597 991,87		1 813 968,52
Muut aineelliset hyödykkeet	8 409,00							8 409,00
Keskeneräiset hankinnat	118 220,27	715 280,91	692 672,34					140 828,84
Osakkeet ja osuudet	57 548,45							57 548,45
Yhteensä	39 048 574,21	1 981 426,14	692 672,34	0,00	0,00	2 293 456,72	0,00	38 043 871,29

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä

61 (69)

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	436 484,72	57 548,45	494 033,17
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	436 484,72	57 548,45	494 033,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	436 484,72	57 548,45	494 033,17

Tytäryhteisöt	Kotipaikka	Kuntayhtymän omistusosuus
Kiinteistöosakeyhtiö Luksian opiskelija-asunnot	Lohja	100 %
Luksia koulutus Oy	Lohja	100 %

Siirtosaamisiin sisältyvät erät	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Kela korvaukset	5 353,32	6 945,59	5 353,32	6 945,59
Projektien saamiset	153 175,37	33 375,72	153 175,37	33 375,72
Rakenteilla olevien ok-talojen maksetut alv:t	201 458,25	177 679,89	201 458,25	177 679,89
Ennakkomenot	148 494,08	155 124,90	148 494,08	155 124,90
Muut tulojäämät	274 871,51	47 393,88	274 871,51	53 847,85
Yhteensä	783 352,53	420 519,98	783 352,53	426 973,95

Erittely peruspääoman jakautumisesta	%-osuus 31.12.2023	Peruspääoma 31.12.2023	%-osuus 31.12.2022	Peruspääoma 31.12.2022
Hanko	8,43 %	1 109 371,31	8,43 %	1 107 150,50
Inkoo	0,68 %	89 486,65	0,68 %	89 307,51
Karkkila	9,48 %	1 247 549,23	9,48 %	1 245 051,81
Kirkkonummi	1,36 %	178 973,31	1,36 %	178 615,03
Lohja	46,43 %	6 110 096,07	46,43 %	6 097 864,50
Raasepori	7,88 %	1 036 992,40	7,88 %	1 034 916,47
Siuntio	2,11 %	277 671,82	2,11 %	277 115,96
Vihti	23,63 %	3 109 661,21	23,63 %	3 103 436,10
Yhteensä	100,00 %	13 159 802,00	100,00 %	13 133 457,88

Oman pääoman erittely	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	13 133 457,88	13 133 457,88	13 133 457,88	13 133 457,88
Lisäykset	26 344,12	0,00	26 344,12	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	13 159 802,00	13 133 457,88	13 159 802,00	13 133 457,88
Muut omat rahastot 1.1.				
Vakuutusrahasto 1.1.	27 156,61	27 156,61	27 156,61	27 156,61
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutusrahasto 31.12.	27 156,61	27 156,61	27 156,61	27 156,61
Oppisop.kehittämisrahasto 1.1.	281 083,58	281 083,58	281 083,58	281 083,58
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Oppisop.kehittämisrahasto 31.12.	281 083,58	281 083,58	281 083,58	281 083,58
Käyttörahaso aikuisopisto 1.1.	1 332 627,97	1 332 627,97	1 332 627,97	1 332 627,97
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyttörahaso aikuisopisto 31.12.	1 332 627,97	1 332 627,97	1 332 627,97	1 332 627,97
Rakennusrahasto Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asunnot 1.1.	0,00	0,00	61 116,91	61 116,91
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahasto Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asunnot 31.12.	0,00	0,00	61 116,91	61 116,91
Lainanlyhennysrahasto Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asunnot 1.1.	0,00	0,00	2 657,37	2 657,37
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto Kiinteistö Oy Luksian Opiskelija-asunnot 31.12.	0,00	0,00	2 657,37	2 657,37
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	1 640 868,16	1 640 868,16	1 704 642,44	1 704 642,44
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 324 515,77	11 039 831,15	27 311 851,35	24 257 798,93
Lisäykset	29 340,87	2 284 684,62	1 074 550,88	3 054 052,42
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	13 353 856,64	13 324 515,77	28 386 402,23	27 311 851,35
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	14 656,84	29 340,87	301 653,08	1 041 179,70
Yhteensä	28 169 183,64	28 128 182,68	43 552 499,75	43 191 131,37

Erittely poistoerosta	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero 1.1.	12 049 160,85	12 039 938,35	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	334 958,15	0,00	0,00
Vähennykset	354 495,82	325 735,65	0,00	0,00
Investointivaraukseen liittyvä poistoero 31.12.	11 694 665,03	12 049 160,85	0,00	0,00

Pakollisen varauksen erittely	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Pakolliset varaukset 1.1.	124 260,00	125 000,00	124 260,00	125 000,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	740,00	0,00	740,00
Pakolliset varaukset 31.12.	124 260,00	124 260,00	124 260,00	124 260,00

Pitkäaikaiset velat	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoituslaitoksilta	10 468 086,00	10 978 724,00	10 468 086,00	10 978 724,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	336 814,98	412 580,61
Yhteensä	10 468 086,00	10 978 724,00	10 804 900,98	11 391 304,61

	Kuntayhtymä	Konserni
1.1.2029 tai sen jälkeen erääntyvät lainat	8 425 534,00	8 586 114,38

Tytäryhteisö velkojen erittely	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Ostovelat	0,00	22 245,41	0,00	766,21
Yhteensä	0,00	22 245,41	0,00	766,21

Siirtovelkoihin sisältyvät erät	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 646 147,02	1 600 013,46	1 646 147,02	1 600 013,46
Muut menojäämät	35 625,92	22 681,04	43 727,99	93 516,73
Yhteensä	1 681 772,94	1 622 694,50	1 689 875,01	1 693 530,19

11.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vakuudet	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet	56 394,68	56 394,68	109 041,75	105 181,31
Tytäryhteisöjen puolesta annetut vakuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	56 394,68	56 394,68	109 041,75	105 181,31

Vastuut	Kuntayhtymä		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut	167 430,76	138 037,90	361 151,20	314 931,46
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	86 855,77	71 402,26	280 576,21	248 295,82
Leasingvuokravastuut	97 928,26	159 109,42	97 928,26	159 109,42
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	46 503,68	101 101,49	46 503,68	101 101,49
Arvonlisäveron palautusvastuu	5 220 441,84	3 838 430,74	5 220 441,84	3 838 430,74

11.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä	2023		2022	
	Vakinaiset	Määräaikaiset	Vakinaiset	Määräaikaiset
Ammatillinen koulutus	201	49	198	40
Koulutuksen tuki ja kehittäminen	59	9	66	11
Tukipalvelut	60	3	58	5
Yhteensä	320	61	322	56

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Uudenmaan Sosiaalidemokraatit	1 530,00	1 705,00
Perussuomalaisten Uudenmaan piiri	332,00	310,00
Uudenmaan Kokoomus Ry	2 202,00	2 433,00
Uudenmaan Vihreät	650,00	740,00
Förtroendemannaavgift	120,00	260,00
Yhteensä	4 834,00	5 448,00

Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 189,10	5 813,30
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	3 316,82	3 015,00
Muut palkkiot		
Yhteensä	10 505,92	8 828,30

11.6 Eriytetty liiketoiminta

Vuoden 2020 alusta lähtien julkisyhteisöllä on ollut velvollisuus pitää erillistä kirjanpitoa eri toiminnoistaan silloin, kun toimija harjoittaa sekä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa että muuta toimintaa. Kirjanpidon eriyttämisvaatimus koskee tilanteita, joissa julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö (esimerkiksi taseyksikkö, tulosityksikkö, liikelaitos, yhtiö) harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa, kysymys on hankintalain 15 §:n sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille tai kunta tai kuntayhtymä kuntaorganisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä myy tuki- ja opetuspalveluja Luksia koulutus Oy tytäryhtiölleen, vuokraa omistamiensa kiinteistöjen tiloja ja myy ruoka- ja kahvilapalveluja sidosryhmilleen.

Alla maksullisen palvelutoiminnan eriytetty tuloslaskelma toiminnoittain.

Eriytetty tilinpäätös**Ravitsemispalvelut maksullinen palv.toiminta**

	2023		2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	376 452,90		307 495,33	
Tuet ja avustukset	0,00	376 452,90	0,00	307 495,33
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	92 497,70		67 919,86	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	15 322,92		16 648,50	
Muut henkilösivukulut	3 566,37		420,87	
Palveluiden ostot	11 421,91		13 252,81	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	223 093,36		208 613,60	
Muut toimintakulut	10 416,00	356 318,26	10 320,00	317 175,64
Toimintakate		20 134,64		-9 680,31
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		1 935,55		1 935,55
Tilikauden tulos		18 199,09		-11 615,86
Tilikauden yli-/alijäämä		18 199,09		-11 615,86

Tilapalvelut tilojen vuokraus

	2023		2022	
Toimintatuotot				
Muut toimintatuotot		94 044,16		49 614,73
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	12 969,56		6 563,57	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	2 100,81		1 484,01	
Muut henkilösivukulut	498,19		107,50	
Palveluiden ostot	18 709,55		12 626,55	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	26 665,35		13 763,28	
Muut toimintakulut	15 364,15	76 307,61	8 265,06	42 809,96
Toimintakate		17 736,55		6 804,77
Rahoitustuotot ja kulut		-953,08		-553,74
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		26 517,72		12 368,47
Tilikauden tulos		-9 734,25		-6 117,44
Tilikauden yli-/alijäämä		-9 734,25		-6 117,44

Opetuspalveluiden myynti

	2023		2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot		723 876,33		819 873,59
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	518 736,47		601 334,84	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	85 852,27		104 114,50	
Muut henkilösivukulut	21 110,04		21 632,89	
Palveluiden ostot	71 125,77		60 716,85	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 847,05		5 600,31	
Avustukset	143 000,00		40 000,00	
Muut toimintakulut	150,57	841 822,17	892,13	834 291,52
Toimintakate		-117 945,84		-14 417,93
Tilikauden yli-/alijäämä		-117 945,84		-14 417,93

12 Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista

Päiväkirja
Pääkirja
Kassakladi
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito
Varastokirjanpito

Tositteet säilytetään kuntayhtymän arkistossa.

Käytetyt tositelajit:

ALKUSA	Alkusaldot	1001
BUD	Talousarvio	2001
KASSA	CPU-kassa	200001
KLALKU	Konsernin alkusaldot	99910001
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	99930001
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.	99920001
KOMMUI	Käyttöön muistiot	39001
KOMTOS	Käyttöomaisuustositt	34001
LOMJAK	Lomarahan jaksotus	10500001
MUISIS	Muistio sisäinen	20001
MUIST1	Muistiotositteet 1	10001
MUIVYO	Muistiotositteet	31001
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001
OSTOL	Ostolaskut liitt/man	8300001
OSTOT	Ostolaskut	8000001
PALKAT	Palkkatositteet	100001
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001
YMR10	MR Laskulaji 10	10000001
YMR11	MR Laskulaji 11	11000001
YMR13	MR Laskulaji 13	13000001
YMRHYV	MR hyvityslasku	5310001
YMRK	MR Tileistä poisto	5410001
YMRMAN	MR Manuaalisuorituks	5110001
YMRVII	MR Viitesuoritukset	5210001

13 Allekirjoitukset

Lohjalla 1.3.2024

Pekka Luoma
puheenjohtaja

Pekka Räsänen
varapuheenjohtaja

Vesa Honkavaara

Rafik Neuman

Merja Nevalainen

Rainer Sarviaho

Paula Salapuro

Ville Saukkola

Susanne Sjöblom

Mari Aaltolaine

Kaddi Talts

Jouko Lindholm
kuntayhtymän johtaja

Kari Mäntyharju
talous- ja hallintojohtaja

14 Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olen antanut suorittamastani tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Päivämäärä sähköisen allekirjoituksen mukaisesti.

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Tove Lindström-Koli
JHT, HT

PEKKA RÄSÄNEN

dc7731fb-1e0d-4481-83c6-92b57228029d - 2024-03-01 10:04:31 UTC +02:00
BankID / MobileID - 7600f30d-154f-44c9-abe7-35c72716a8d9 - FI

MERJA HANNELE NEVALAINEN

3dbc95b9-3def-4e51-80df-389797a6f092 - 2024-03-01 10:16:35 UTC +02:00
BankID / MobileID - 7f8e7074-4e3f-4c02-8b62-d398d3086f85 - FI

PAULA HELENA SALAPURO

35d119d5-655f-4fa9-b248-2d5614a23988 - 2024-03-01 10:54:11 UTC +02:00
BankID / MobileID - cb62a70e-8cf3-4b8c-a23d-6e0daab892c2 - FI

PEKKA LUOMA

467761c8-3f7e-4ee0-b5a5-a3f2b548ea57 - 2024-03-01 11:10:43 UTC +02:00
BankID / MobileID - bf2c895c-2ed1-431f-b5e5-d2560fd7c03c - FI

KARI-PEKKA MÄNTYHARJU

72b76b18-4af5-48da-a012-3dabdf65a000 - 2024-03-01 11:58:48 UTC +02:00
BankID / MobileID - 54d087d2-9aac-4c36-bb99-e993c3d29547 - FI

JOUKO SAKARI LINDHOLM

2b74e08c-6751-4983-bb22-7bd8d054c2e9 - 2024-03-01 13:10:56 UTC +02:00
BankID / MobileID - aa5c310c-5cfa-4f83-8721-bf5c80d8c188 - FI

SUSANNE SJÖBLOM

023c8cfb-236f-4609-8c2f-7d3477e58cd8 - 2024-03-01 15:07:47 UTC +02:00
BankID / MobileID - 49839cc9-1818-4105-a9a0-9dbc453df8d5 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 72 pages before this page
Dokumentet inneholder 72 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 72 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 72 sider før denne side

Detta dokument innehåller 72 sidor före denna sida

MARI JOHANNA AALTOLAINE

bd79023c-f74b-4c05-9dd4-fe1423d88581 - 2024-03-01 19:07:22 UTC +02:00
BankID / MobileID - 59b73fb1-8b09-4c24-9ea5-c991f9d2a749 - FI

Rainer Tapio Sarviaho

bfcf4dbb-801b-46b3-8d9e-83988b406306 - 2024-03-03 18:38:15 UTC +02:00
BankID / MobileID - 8d73197e-c81c-4533-b5dd-3758f61779e1 - FI

VESA SEVERI HONKAVAARA

d417bac4-de1f-4bd7-8986-155b4de86368 - 2024-03-04 13:04:56 UTC +02:00
BankID / MobileID - b76c9ab1-02db-40b4-9550-a4a339af4a90 - FI

KADDI TALTS

bb298bd7-206d-4c76-ad3a-c23c76cad1a2 - 2024-03-04 13:55:04 UTC +02:00
BankID / MobileID - 53354a0d-c7f0-4477-bc69-0ad842cc3888 - FI

RAFIK NEUMAN

abb8d3e6-b665-4b63-bac7-7417a8feb5d3 - 2024-03-04 16:19:40 UTC +02:00
BankID / MobileID - 7aa6df8f-8637-434a-8f49-62d900d2a096 - FI

TIMO VILLE SAUKKOLA

5a7d0fc7-1014-4543-a20e-fd441a5bb41d - 2024-03-05 21:26:02 UTC +02:00
BankID / MobileID - 269705d4-ad07-43f1-ae4f-c2488468cdb6 - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 73 pages before this page

Dokumentet inneholder 73 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 73 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 73 sider før denne side

Detta dokument innehåller 73 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende